

Directa

setmanari de comunicació

Núm 319 29 de maig de 2013 1,70€

El frau legal de les grans fortunes

El sistema fiscal actual accentua les desigualtats socials castigant la classe treballadora en benefici de les rendes altes

PÀGINES 2-4

6-7

Una multinacional australiana sol·licita permís a la Generalitat per fer **prospeccions d'urani a l'Alta Anoia**

8-9

L'atur i les barreres formatives empenyen part del jovent català a **buscar oportunitats a l'estranger**

16

Les barriades de les grans ciutats dels EUA s'organitzen per combatre la **manca d'accés als aliments**

A fons

Nou impuls per la recuperació de la **memòria històrica** de la lluita armada contra el franquisme

ESTIRANT DEL FIL

Els sistema fiscal actual radicalitza les desigualtats econòmiques castigant la classe treballadora en benefici de les rendes altes. Les grans fortunes i les corporacions empresarials compten amb un seguit de mecanismes per rebaixar els impostos que paguen. Juguen al seu favor l'ambigüitat de la normativa, la capacitat que tenen d'aprofitar els marges difusos de la legalitat per trampejar-la, l'opacitat de la gestió, el poc control de les autoritats i la molta impunitat de què gaudeixen. Viuen en un paradís fiscal a casa.

DRETS // LES CORPORACIONS I LES GRANS EMPRESES ES BENEFICIEN DE DEDUCCIONS PER PAGAR MENYS IMPOSTOS QUE LES TREBALLADORES

El sistema fiscal accentua les desigualtats socials

María Manyosa
@mmanyosa

El sistema fiscal actual és un model progressiu a la inversa on, legalment, la gent que disposa de més diners és la que té més opcions per reduir la factura dels impostos. El règim tributari no només ho permet, sinó que, en alguns casos, ho afavoreix mitjançant una normativa ambigua i poc sancionadora i un control insuficient. Es tracta d'un marc legal molt eficient en la recaptació d'impostos a la població, però "maliciós i confús", tal com asseguren algunes veus d'economistes, quan ho ha de fer a les grans fortunes. Agustí Colom, professor de Teoria Econòmica de la Universitat de Barcelona, afirma que el sistema és discriminatori perquè "fa un tractament desigual i, per tant, injust a les rendes del treball".

DESIGUALTATS LEGALS

La regulació fiscal amb els impostos de l'IRPF, l'IVA o el de Societats (IS) grava més les rendes del treball que les del capital. L'impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF) s'aplica de manera indirecta a través de la declaració de la renda i la nòmina. Pel que fa a la declaració anual, recapta entre el 24% i el 28% dels guanys de dos terços de la població. Tot i que el 2012 es va augmentar el tribut a les rendes altes (superiors a 120 mil euros anuals), la naturalesa de la norma fa que les rendes mitjanes siguin les que paguen el gruix de l'impost.

L'Agència Tributària situa l'impost que paguen les grans corporacions al 15%

En números generals, alguns estudis recents mostren que el col·lectiu de treballadores declara, a través de la renda, una mitjana de divuit mil euros, mentre que les empreses només arriben als onze mil. Com és possible? Doncs perquè les rendes d'activitats econòmiques gaudeixen de deduccions importants i diverses que els permet reduir l'aportació econòmica final. Pel que fa a la retenció de

l'IRPF a la nòmina, la llei és igual o més injusta, ja que les classes baixes són les que han de fer l'esforç fiscal més gran. L'associació Think Thank Civisme calcula que les persones que cobren entre 1.000 i 1.600 euros nets mensuals és perquè, prèviament, se'ls ha desgravat el 34% i el 39% dels diners. Ara bé, a les que tenen un sou de 2.500 euros o més, només se'ls reté una mica més, el 42%.

Les desigualtats augmenten amb l'impost sobre el Valor Afegit (IVA), un tribut regressiu que no té en compte el nivell econòmic i que provoca realitats surrealistes com el fet que, per un mateix producte, qui té menys capacitat econòmica el paga més car. Les expertes coincideixen a qualificar la pujada de l'IVA com una mesura desastrosa perquè provoca inflació i impulsa l'economia a una espiral negativa que desemboca en l'empobriment de la població: si el preu dels productes puja, el consum disminueix i les empreses redueixen la producció, fet que pot provocar l'acomiadament de treballadores i, en conseqüència, la minva de la capacitat econòmica i, per tant, del consum.

Amb l'impost de Societats (IS), la injustícia del sistema fiscal s'accentua. Als Països Catalans, el 98% del teixit empresarial està configurat per gent autònoma, societats i pimes, que tributen entre el 25% i el 30% dels guanys; en alguns casos, quan augmenten la plantilla, redueixen el gravamen al 20% i les empreses que facturen més de sis milions d'euros l'any està estipulat que tributen el 30% dels beneficis. Fins aquí, la teoria. Ara bé, segons s'extreu de les anàlisis fetes per l'oficina estadística de la Comissió Europea, a la pràctica, les empreses només paguen prop del 18% del tribut. Fer-ne el càlcul és complex, tanmateix, l'Agència Tributària també ha fet les seves aproximacions i situa l'impost que paguen les grans corporacions al 15%, o sigui, a la meitat del que està estipulat i molt per sota del que aporten les petites i mitjanes empreses. Segons l'organització Attac, l'escàndol arriba amb les empreses que només abonen el 10%, menys del que paguen les famílies que contribueixen amb un 11,5% de la renda.

Aconseguen fer aquesta reducció bestial aplicant les bonificacions i les deduccions recollides a la llei, que en el món fiscal es coneix com *escapar-se per forats legals*. El professor Colom explica que, en algunes ocasions, les entitats adherades "funcionen com a lobby i pressionen el govern perquè redacti i aprovi el funcionament d'unes deduccions que siguin favorables" als grans capitals.

El sistema fiscal grava injustament les rendes del treball
/ ROBERT BONET

IL-LEGALITATS PERMESES

És dolent que una empresa redueixi els impostos que paga? La resposta, dins un sistema capitalista regit per les regles del mercat i regnat per polítiques neoliberals, és que no. En aquest sentit, el sistema fiscal permet que les grans empreses, de la mà de gestories especialitzades, puguin trobar la manera de minimitzar la seva contribució social. Ho fan estudiant

ESTIRANT DEL FIL

10%

Segons Attac, algunes grans empreses només paguen un 10% de l'Impost de Societats, una tributació inferior a les que han d'assumir les treballadores

1.800

La població resident als Països Catalans ha d'abonar 1.800 euros de més cada any en impostos per compensar el frau fiscal

115

Cada inspectora d'Hisenda ha de controlar 115 empreses, una ràtio que impossibilita el control real dels complexos entramats creats per eludir tributs

els aspectes no previstos a la llei; és l'anomenada economia d'opció, que només està a l'abast de corporacions i fortunes que poden assumir contractar assessors, invertir en la planificació fiscal, pagar les taxes de constitució de societats (sovint instrumentals) i desenvolupar gestions de cost elevat.

És el forat negre dins de casa: l'elusió fiscal. Funciona aprofitant les ambigüitats de l'ordenament jurídic per aplicar-lo com convingui. Sense necessitat de mentir ni falsificar res, permet jugar amb totes les cartes, crear entramats empresarials amb societats pantalla i operacions triangulars amb filials a paradisos fiscals, que són legals, per cert. Del que es tracta és de perdre la pista del diner real per declarar poc i maximitzar les deduccions.

L'elusió fiscal aprofita les ambigüitats de l'ordenament jurídic per aplicar-lo com convingui

La redacció feixuga i complicada de les lleis hi ajuda. Tanmateix, si bé és cert que les normes poden propiciar confusió, també ho és que es presenten amb un prelude i estan redactades per complir un objectiu. Per això, les gestions seran legals fins que es pugui demostrar que una norma s'ha aplicat amb una finalitat diferent de l'esperit amb què va ser redactada. Aleshores, esdevindrà el frau de llei entès com un "conflicte d'aplicació de la norma". Si finalment s'arriba a poder justificar un possible delictes de frau, el fet no serà sancionat, tal com explica l'inspector d'Hisenda Francisco de la Torre Díaz. En aquests casos, l'ordenament jurídic determina que no hi ha

una clara violació de la llei i considera que només s'ha aplicat una norma de forma indeguda. En cap cas estableix que la llei s'ha vulnerat amb l'objectiu de reduir la factura dels impostos.

NORMATIVA I CONTROL

Lluny de fer front a la corrupció, la mateixa dinàmica del sistema afavoreix les males pràctiques. La normativa del fisc està en modificació constant, cada mes es redacta algun aspecte o s'amplia un decret. Algunes gestories reconeixen que estan saturades de feina només posant-se al dia de les actualitzacions. El nombre de lleis propicia la confusió i facilita la picaresca. L'economista i auditor de comptes Valentí Pich creu que hi ha "massa normes que pretenen regular massa coses" i que seria millor que n'hi hagués poques, però que es complissin. Simplificar la legislació és una idea que també comparteix Àlex Madariaga d'Attac-Catalunya, que opina que, per fer front a l'evasió d'impostos, cal baixar el tipus impositiu i eliminar les bonificacions perquè aquestes només beneficien les rendes altes.

Tot plegat rau en la voluntat política de propiciar canvis en el sistema fiscal i invertir en controlar-lo. Segons les dades de Gestha, als Països Catalans, hi ha una inspectora d'hisenda per cada 1.500 habitants. El marge s'amplia en el cas de les empreses, a les quals els toca una inspectora per cada 115 unitats empresarials, o sigui que haurien d'analitzar una empresa cada dos dies. Això es complica si les gestions empresarials es fan amb el nom de terceres persones, utilitzant societats instrumentals, passant per paradisos fiscals i aprofitant les legislacions estrangeres, a les quals el govern no té accés. El control en la clandestinitat d'aquests capitals és impossible a la pràctica. ◀

/ ROBERT BONET

El preu de la corrupció

Calcular el diner negre, el que no es declara, el que s'eludeix i el que es defrauda és un procés complex que, a falta d'interès polític, han assumit les entitats privades. La Comissaria de la fiscalitat de la Comissió Europea apunta que, a l'Estat espanyol, Hisenda deixa d'ingressar 90.000 milions d'euros anuals en concepte de frau i elusió fiscal. Defraudar a les arques públiques és, en primera instància, una estafa social que, a més, acaba pagant tota la població. Segons el darrer informe de Gestha el sobrecost que han d'abonar les residents als Països Catalans per mantenir el nivell de serveis públics i compensar l'evasió fiscal és de 1.800 euros cada any, mil euros per sobre dels càlculs fets fa quatre anys.

Paradigma cultural?

L'argument que assegura que, als països del sud d'Europa, la ciutadania és més corrupta és aplicable, sobretot, quan s'associa a les grans empreses: representen només l'1,8% del teixit empresarial i són les culpables del 72% del frau fiscal. No és justificable, però el sistema que les regula els obre la porta a ser corruptes. També tenim la imatge que donen la classe política, les personalitats de la faràndula i les esportistes d'elit, que tenen comptes a paradisos fiscals i gaudeixen de beneficis tributaris sense que ningú digui ni ase ni bèstia. Així s'alimenta la creació tergiversada del concepte dels impostos, que avui dia s'entenen com una despesa i no com l'aportació social que ha de permetre que, entre totes, puguem desenvolupar-nos com a societat dignament.

Com es poden eludir els impostos?

INSTRUMENT >> CARACTERÍSTICA DE TRIBUTACIÓ

- Fundació relacionada amb una gran empresa** >> Les fundacions es contemplen en el règim de l'Impost de Societats però, arran de la seva finalitat social, en general, estan exemptes de pagar el tribut. Tanmateix, poden rebre aportacions privades, que generen deduccions per qui les aporta. Controlar les aportacions que es fan des de l'empresa a la "seva pròpia" fundació per si es destinen a una obra social és complicat.
- Societat instrumental (empresa pantalla)** >> És una (suposada) empresa que es vincula a una empresa real i no té una activitat econòmica que generi ingressos. Serveix per derivar-hi les despeses amb la idea de permetre distorsionar el càlcul dels impostos en relació als beneficis obtinguts. Aquesta entitat acostuma a ser gestionada per una administradora sense propietats (testaferro).
- Societat d'Inversió col·lectiva de Capital Variable (SICAV)** >> Societat anònima des de la qual es pot invertir en actius financers. Tributa com a Impost de Societats, però a l'1% i gaudeix d'una gran liquiditat. L'opacitat de les persones que en formen part (mínim 100) és una altra de les característiques importants.
- Entitats de Tendència de Valors Estrangers (ETVE)** >> És una societat financera que controla les participacions d'altres societats estrangeres. Els seus ingressos són dividends. Amb el compliment d'algunes condicions, les rendes percebudes estan exemptes de pagar impostos, és a dir, no tributen perquè poden aplicar la deducció per doble imposició internacional.
- País de tributació tova** >> Territori on es tributa a un tipus molt baix i que permet deduir despeses que, al propi país, serien impossibles d'eludir (Holanda).
- Paradís fiscal** >> País que, en l'àmbit fiscal, es caracteritza per aplicar els interessos més mínims als capitals estrangers i oferir una gran opacitat. Es nega la transparència bancària en tots els supòsits. Els paradisos fiscals estan publicats al Reial Decret 1080/1991 de 5 juliol de 1991. A mesura que es van signant convenis per evitar la doble imposició, deixen de ser paradisos fiscals (Andorra ja no ho és des de l'1 de gener de 2013).

ENTREVISTA // JUAN HERNÁNDEZ VIGUERAS, MEMBRE DEL CONSELL CIENTÍFIC D'ATTAC I AUTOR DEL LLIBRE 'LOS LOBBIES FINANCIEROS, TENTÁCULOS DE PODER'

“Els paradisos fiscals són una presa de pèl!”

M. M.
@mmanyosa

Tenim lobbys a casa nostra?

On hi hagi bancs i sistema financer, hi haurà grups de pressió com el Banc Santander o el BBVA. Tanmateix, des del punt de vista financer, Espanya és Europa, els mercats són globals.

Com pressionen?

Els lobbys tenen molta influència durant els processos d'elaboració de normatives, són legals i s'han normalitzat. Formen part de la *comitologia*, els comitès d'expertes de la Comissió Europea que fan estudis, informes i articles perquè s'acabin convertint en lleis. Pels grups dedicats a les finances, des dels estats, hi remetent especialistes del món de la banca que, evidentment, prioritzen els seus interessos a l'hora de redactar les futures normatives. Un cop fetes les lleis, aquestes no es debaten als parlaments de cada país. Per això tenim un sistema econòmic europeu fet des dels bancs i per als bancs. Per aconseguir el suport social necessari, també fan campanyes per crear opinió i difonen dades -algunes falses- o parlen amb el govern i amb el rei.

Els mitjans de comunicació de masses són còmplices?

Sí. Des del moment que els grans mitjans estan a mans de grups financers, els diaris i les teles s'han convertit en una eina més per influir l'opinió pública i defensar els objectius particulars dels lobbys.

Els 'lobbys' aporten els seus capitals d'amagat, perdonant crèdits bancaris o fent favors

Com es relacionen amb els partits polítics?

Aquí no es financen campanyes electorals, sinó directament els partits polítics. Els lobbys aporten els seus capitals d'amagat, perdonant crèdits bancaris o fent favors. Un dels casos més recents és el de l'amnistia fiscal. En un primer moment, la legislació no concretava les garanties que s'oferien als defraudadors. Els lobbys van pressionar les autoritats fins que van aconseguir normes aclaridores... i beneficioses per a ells!

/ CLAVE INTELECTUAL

Quin grau de responsabilitat tenen aquests grups influents en la crisi econòmica?

Força alt. Els lobbys controlen les decisions del govern, però no defensen l'interès general. La banca espanyola ha rebut diners del Banc Central Europeu quan els ha necessitat, però això no s'ha traduït en préstecs a les empreses ni als ciutadans per fer front a l'atur. Les entitats bancàries, amb els diners que han rebut, han preferit comprar i vendre deute públic perquè els surt més rendible. La crisi, per a ells, és una oportunitat de negoci i l'estan aprofitant.

Alguns moviments socials estan aconseguint pressionar el poder, són lobbys també?

Sens dubte! Aquí cadascú defensa els seus interessos. Per exemple, la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca que lluita contra els desnonaments està guanyant algunes partides a les entitats bancàries. Han aconseguit la mobilitza-

ció social sense diners ni mitjans de comunicació. És una bona mostra del poder social i això que la reforma de la llei sobre els desnonaments ha tingut, des de l'inici, una oposició claríssima de tots els bancs més grans. Ja veurem com evoluciona.

En aquest escenari, on queda la democràcia?

En el cas espanyol, la democràcia ha anat retrocedint a partir del moment que ha permès la llibertat de moviment als fons financers. El govern i les autoritats públiques tenen competències fins a la frontera, el capital va i ve com vol i sense control.

La manca de transparència propicia les males pràctiques?

Els paradisos fiscals són una presa de pèl! En el món financer, l'opacitat és el gran problema perquè només sabem una part molt mínima de la realitat. Els lobbys funcionen a través de paradisos fiscals, ano-

menats *centres financers offshore*, on s'instal·len bancs a l'ombra, fora del prisma de les entitats bancàries que tenen la seva àrea de control limitada al país. La relació entre paradisos fiscals i lobbys es concreta en l'organització Global Financial Markets Association (GFMA), una mena de federació de grups de pressió europeus, nord-americans i asiàtics. Aquesta associació monstruosa fa una política molt forta en la defensa de la banca a l'ombra, s'oposa a la Taxa Tobin i també a la regulació dels mercats financers per facilitar que els bancs puguin fer transaccions entre països de manera més senzilla.

Llarga vida al secret bancari?

Els estats no tenen poder ni competències per combatre-ho. De fet, ens els temes realment importants, no se sap qui té la darrera paraula perquè l'executiu de Brussel·les no respon a cap govern europeu. Al final, serà com a les pel·lícules de l'oest: el primer que dispara, guanya. ♦

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Una multinacional australiana sol·licita permís a la Generalitat per prospectar urani a l'Alta Anoia

8-9

L'atur juvenil i les creixents barreres formatives empenyen part del jovent qualificat català a marxar a l'estranger

LLIBERTATS // LA JUNTA D'EXTREMADURA VA DENUNCIAR LLUÍS SUÑÉ PER PUBLICAR UN ACUDIT SOBRE LES BALANCES FISCALLS AL SEU BLOG L'ANY 2008

Demanen presó a un regidor de Torredembarra per **ultratge**

Oriol Matadepera

@OriolMatadepera

La Junta d'Extremadura va denunciar, l'any 2008, Lluís Suñé, regidor d'Alternativa Baix Gaià a l'oposició de l'Ajuntament de Torredembarra, per publicar un acudit que denunciava les balances fiscals catalanes al seu blog personal. La fiscalia li demana dos anys de presó i 145.000 euros d'indemnització i, ara, el cas està pendent de judici. Tot va començar quan, el juliol de 2008, Suñé va publicar un article breu sobre les balances fiscals entre Catalunya i l'Estat espanyol, on es podia llegir: "Malgrat les balances fiscals fetes públiques aquests dies (...) les veus anticatalanes continuen titllant-nos d'insolidaris". A la mateixa entrada, Suñé hi va col·locar una imatge-acudit que feia mesos que rondava per la xarxa que deia: "SOS Extremadura *needs you!* Un 8,7% del PIB català no és suficient! Apadrina un nen extremeny per 1.000 al mes". Suñé, però, no n'era pas l'autor.

Lluís Suñé i un grup de veïnes van fer una roda de premsa per explicar el cas i denunciar la persecució política el mes de febrer / ORIOL MATADEPERA

Suñé ha denunciat que el procés judicial que està patint és "injust i desproporcionat"

Tot podia haver quedat aquí, sabent que, en aquest espai web, no hi entraven més de 50 persones al dia. Però un mitjà de la capital catalana, *La Voz de Barcelona*, el llibre d'estil del qual afirma que "guardarà l'ordre democràtic establert emparat a la Constitució espanyola", va redactar una notícia que va causar furor aquell estiu: un regidor havia iniciat una campanya on s'incitava "a apadrinar un nen extremeny per 1.000 euros al mes". El director del mitjà és Alejandro E. Tercero, un dels signants del *Manifiesto de los 2.300*, impulsat pel locutor Federico Jiménez Losantos el 1981 en contra de la

immersió lingüística. Seguidament, els mitjans de comunicació espanyols van publicar aquesta informació. La imatge va ser reproduïda a tot arreu: al *Diari de Tarragona*, *El Periódico*, *La Vanguardia*, etc. Les reaccions no es van fan esperar i milers de persones van entrar al bloc de Lluís Suñé. El regidor, davant l'allau inesperat, va despenjar el post del seu bloc i va demanar disculpes públicament.

ULTRATGE A EXTREMADURA

El 10 d'octubre de 2008, l'aleshores president extremeny Guillermo Fernández Vara va signar l'autorització perquè el gabinet jurídic de la Junta d'Extremadura exercís l'acció penal mitjançant la interposició d'una querrela. Aquesta es basa en l'article 543 del Codi Penal, que castiga les "ofenses o ultratges de paraula, per escrit o de fet a Espanya, a les seves

comunitats autònomes o als seus símbols o emblemes".

Cinc anys després, el cas no s'ha resolt. L'acusat va declarar el febrer de 2010 en qualitat d'imputat al jutjat d'instrucció número 7 del Vendrell i, el setembre de 2011, es va anunciar l'obertura del judici oral als jutjats del penal de Tarragona. Suñé va aconseguir que el judici es fes al Vendrell i no pas a Extremadura, tal com volia la Junta. El maig de 2013, l'acusat va decidir no interposar el darrer recurs possible per aturar el plet. La data del judici encara no se sap, però Lluís Suñé ja ha denunciat a través dels mitjans de comunicació que el procés judicial que està patint és "injust i desproporcionat" i que és una "persecució política repressiva". Els mitjans que van difondre la imatge no han estat acusats de res. ◀

El veïnat del Baix Gaià mostra la seva solidaritat

Aquesta mena de processos no li venien de nou, a Suñé, perquè el seu posicionament a favor d'algunes reivindicacions ja li havia comportat denúncies per talls de carreteres i desenes de citacions als jutjats del Vendrell. La solidaritat cap a Suñé es va iniciar l'estiu de 2008, quan centenars de persones, entitats com l'Assemblea de Joves de Tarragona i grups musicals com Obrint Pas van donar el seu suport davant la desproporció de les acusacions i les amenaces rebudes. El maig de 2013, la jutgessa va fer saber que el procediment de diligències prèvies revelava que "els fets poden ser constitutius d'un delicte dels compresos a l'article 757 de la Llei d'enjudiciament criminal". Llavors, 80 veïnes del Baix Gaià es van constituir en plataforma de suport per recollir diners i donar a conèixer el cas.

TERRITORI // ELS MUNICIPIS MOSTREN LA SEVA OPOSICIÓ A LA CONCESSIÓ DEL PERMÍS DE PROSPECCIÓ I APROVEN MOCIONS EN CONTRA

Una multinacional pretén extreure urani a l'Alta Anoia

Olga Margalef
@La_Directa

Recentment, l'empresa Minera del Río Alagón, filial de la multinacional australiana Berkeley Resources, ha sol·licitat al govern català el permís per iniciar prospeccions en una zona que afecta vuit municipis de l'Anoia i un del Solsonès. Les prospeccions se centrarien en l'estudi de l'urani present als jaciments de carbó. El conjunt de municipis afectats ja ha mostrat la seva oposició frontal a aquest projecte miner.

Tot i que la darrera mina d'urani de l'Estat espanyol va tancar l'any 2000, ENUSA (Empresa Nacional de Uranio SA) manté una fàbrica de processat i enriquiment d'aquest element a Juzbado (Salamanca) per obtenir combustible per abastir centrals nuclears. L'augment del preu de l'urani als mercats internacionals al llarg de la darrera dècada (que va assolir un màxim

l'any 2007) va provocar una nova febre de l'urani. A partir de 2008, els projectes de prospecció d'aquest element radioactiu van tornar a ser motiu d'actualitat sota l'argument que jaciments amb concentracions més baixes que les que s'han explotat fins ara poguessin esdevenir rendibles. En

La mateixa empresa ha demanat permisos de prospecció a Castella i Lleó i a Extremadura

aquesta línia, la mateixa empresa que sol·licita estudiar el terreny de l'Alta Anoia ha demanat permisos de prospecció a municipis de Castella i Lleó i d'Extremadura. Tot i que alguns han estat concedits, fins ara, no s'ha reobert cap mina. Un cas particular és el de Saelices el Chico, un petit municipi de Salamanca on Berkeley Resources i ENUSA han protagonitzat un

estira i arronsa que ha acabat en litigi als tribunals. ENUSA, que va signar un acord per compartir l'explotació de la mina amb la multinacional, finalment va bloquejar el procés el 2012, amb l'argument de la inviabilitat econòmica del projecte.

En el cas de Catalunya, el projecte es troba en període de tramitació. La Generalitat va fer arribar la sol·licitud de l'empresa Minera de Alagón als municipis afectats i els va donar deu dies per emetre al·legacions. Davant la demanda dels consistoris de disposar de més temps per estudiar un projecte d'aquestes magnituds, s'espera que la Generalitat torni a obrir el període d'al·legacions. El projecte preveu tres anys de prospecció i un cost de prop d'un milió d'euros.

ELS MUNICIPIS S'HI OPOSEN

La postura dels nou municipis (Castellfollit de Riubregós, Pujalt, Veciana, Sant Martí Sesgueioles, els Prats de Rei, Calaf, Calonge de Segarra i Sant Pere de Sallavina, tots a

Mina d'urani Kakadu, situada al nord d'Austràlia / BIDGEE

la comarca de l'Anoia, i la Molsosa, al Solsonès) és contundent i d'oposició frontal. Els consistoris, set dels quals formen part de la Mancomunitat Intermunicipal Voluntària Segarrena, han presentat al·legacions comunes i han aprovat mocions contra l'execució del projecte. A la moció aprovada el 26 d'abril, el consistori de Calaf es declara "territori lliure de l'extracció de combustibles fòssils i radioactius". Joan Caballol, regidor de Territori de l'Ajuntament de Calaf per CiU i president del Consorci per la promoció Turística de l'Alta Anoia, afirma que les implicacions d'una activitat d'aquest tipus sobre la comarca poden ser molt perjudicials, ja que afectarien directament sectors econòmics de vital importància com el turisme rural i la producció agrícola. També considera que la contribució energètica de la zona ja està compensada per la presència de sis parcs eòlics a la comarca de l'Anoia: "L'energia nuclear no resoldrà l'abastiment energètic a llarg termini, volem un altre model pel

territori", diu el regidor de CiU. Els municipis afectats insten la Generalitat a arxivar la tramitació del permís i afegeixen que, si el govern -que, recordem, és en mans de CiU- no respon favorablement als interessos del territori, s'engegaran campanyes de més impacte mediàtic.

EL PRECEDENT DELS SETANTA

Cal tenir en compte que l'Alta Anoia ha estat un territori afectat històricament per la mineria i, per tant, la població és molt sensible a l'impacte que pugui tenir un nou projecte. Els lignits de la conca de Calaf van ser explotats des de finals del segle XIX, fins al tancament de la mina, l'any 1994, que ha deixat una forta petjada sobre el paisatge. La gran majoria de les galeries i mines no han estat restaurades i d'altres s'han usat com a abocadors. Durant l'escalada nuclear dels anys setanta, la Junta d'Energia Nuclear (JEN) ja va plantejar la possibilitat d'explotar urani a la regió i es van fer prospeccions que van comportar sondejos i immensos moviments de terra. Com a resposta, van sorgir comitès i plataformes antinuclears arreu del territori. Les entitats ecologistes van denunciar els riscos que suposaven pràctiques com aquesta, com l'emissió de gas radó i de núvols de cendra. Els estudis no van poder provar la rendibilitat de l'explotació i, enmig d'una forta oposició social, l'extracció d'urani mai no es va dur a terme.

El catedràtic de Geologia i Mineralogia de la UPC, Josep Maria Mata Perelló, ha declarat recentment a mitjans de comunicació locals que les concentracions d'aquest element són molt baixes en els carbons de la zona i la separació de l'element seria força complexa, cosa que dificulta que l'explotació sigui rendible.

Els municipis afectats insten la Generalitat a arxivar la tramitació del permís

Mentrestant, la Generalitat ha destacat que només té competències sobre el permís de prospecció, però no d'explotació. El conseller de Territori i Sostenibilitat, Santi Vila, al Ple del Parlament del 22 de maig, ha anunciat que s'ha encarregat un informe a l'Agència de Protecció de Salut per valorar els riscos vinculats a aquest projecte. El conseller també ha afegit que "cal fer el debat serenament, ja que aquest és un tema absolutament estratègic pel desenvolupament econòmic d'aquestes comarques".

Davant la reaparició del debat sobre la mineria d'urani a l'Alta Anoia, diversos col·lectius ecologistes s'han afanyat a expressar el rebuig davant la proposta, amb l'argument que comportaria un fort impacte ambiental i la perpetuació a Catalunya d'un model energètic nuclear, que consideren obsolet. Afegeixen que, després d'un accident com el de Fukushima, continuar apostant per l'energia nuclear és una mostra de manca de sentit comú.

Les centrals nuclears catalanes han patit 221 incidències en set anys

La majoria d'episodis registrats pel Consell de Seguretat Nuclear (CSN) es van produir a l'edifici de contenció, a l'edifici del combustible i a la sala de control

La central nuclear Vandellòs 2 va registrar 62 incidències entre 2005 i 2012 segons el CSN / DAVID RIKEN

O.M.
@La_Directa

Nombrosos col·lectius ecologistes han alertat repetidament del estat de deteriorament en què es troben les centrals nuclears catalanes. Un informe recent de Tanquem les Nuclears-100% Renovables analitza la naturalesa i la recurrència dels problemes de funcionament de les centrals nuclears catalanes a partir de la compilació de les notes informatives del Consell de Seguretat Nuclear (CSN).

El 27 de maig, una nota informativa del CSN anunciava que el reactor de la central nuclear d'Ascó 2 havia patit una aturada no programada per un problema als generadors de vapor. L'incident va succeir de matinada, mentre la central funcionava al 100% de la seva potència, i pocs dies després que la planta acabés la recàrrega de combustible. Aturades com aquesta no són fets excepcionals. En concret, la mateixa planta ja havia tingut problemes amb els generadors de vapor un parell de vegades al llarg de 2012: el 18 de gener i el 23 d'abril.

Entre el setembre de 2005 i el desembre de 2012, el CSN ha comunicat un total

de 221 incidències mitjançant notes informatives. 87 s'han registrat a Ascó 2, mentre que les d'Ascó 1 i Vandellòs 2 ascendeixen a 72 i 62 respectivament. La majoria de problemes tenen lloc a l'edifici de combustible (on s'emmagatzema el combustible radioactiu), a l'edifici de contenció (on hi ha el reactor nuclear) i a la sala de control. Cal destacar, també, que un bon gruix d'incidències es registren als informes sense especificar el lloc concret on s'han produït. Pel que fa als mecanismes més afectats són, en primer lloc, els detectors de gasos tòxics i els de radiació. Les causes de cada incidència poden ser molt variades, entre elles, destaquen per ordre de més a menys freqüència: falsos senyals d'alarma, fallides del mecanisme (avaries reals del mecanisme), errors d'actuació (errors humans o intervencions incorrectes del personal) i incompliment de les Especificacions Tècniques de Funcionament (ETF) per part de la direcció central.

Tanquem les Nuclears-100% Renovables denuncia que els informes del CSN presenten la informació a la població de manera molt poc detallada, sovint sense especificar el motiu concret d'incidència i amb un llenguatge exageradament tècnic.

Per aquesta raó, han elaborat un informe on compilen la recurrència i la tipologia dels problemes de funcionament que han tingut les tres centrals catalanes. De les conclusions de l'informe, en destaca que la majoria d'accidents afecten les estructures més importants de la central i que, fins ara, l'incompliment de les ETF no ha comportat cap sanció econòmica als propietaris dels reactors. El document també destaca el fet que apareguin problemes classificats com "de disseny o muntatge" a centrals que fa més de 25 anys que funcionen.

El primer reactor nuclear de Catalunya, Vandellòs I, va haver de tancar després d'un accident l'any 1989. Avui dia, la darrera fase de desmantellament i retirada del reactor encara no s'ha dut a terme. Ascó I va començar a funcionar el 1984, Ascó II el 1986 i Vandellòs II el 1987. Els pitjors accidents registrats fins ara han estat la corrosió dels sistemes de refrigeració l'agost de 2004 a la central de Vandellòs II i les fuites de partícules radioactives a la central d'Ascó durant el novembre de 2007 (que no es van fer públiques fins un any després). Ambdós van ser classificats com a nivell 2 en l'Escala Internacional d'Accidents Nuclears (INES, en les seves sigles en anglès) i van suposar sancions milionàries a les centrals respectives.

Els informes del CSN presenten la informació de manera molt poc detallada, sovint sense especificar el motiu concret d'incidència

Donats aquests antecedents i la recurrència dels incidents en el funcionament de les centrals, Tanquem les Nuclears-100% Renovables reclama un tancament ordenat, però urgent, de les plantes nuclears pel risc potencial que suposen per a la població i el territori. El col·lectiu ecologista al·lega que els reactors catalans estan deteriorats per l'envelliment de les instal·lacions i per les limitacions de la tecnologia nuclear. També destaquen que el tancament és viable tecnològicament i reclamen la implementació d'energies renovables per substituir l'energia d'origen nuclear. ◀

MIGRACIONS // L'ATUR JUVENIL I LES BARRERES FORMATIVES EMPENYEN PART DEL JOVENT QUALIFICAT CATALÀ A MARXAR A L'ESTRANGER

A la recerca d'una oportunitat

Pep Palomer

@jpalomer

Després de més de 74 anys de creixement poblacional, l'any passat, els Països Catalans van perdre habitants per primera vegada des del final de la Guerra Civil. Durant el darrer trienni, l'arribada de persones d'origen immigrant s'ha reduït i moltes famílies que ja s'havien instal·lat aquí han acabat tornant als seus llocs d'origen o marxant a altres països europeus, sovint després d'haver perdut la feina i l'habitatge. La reducció de l'arribada d'immigrants és el factor que ha influït més en la disminució de la població catalana, però també cal tenir en compte la marxa de joves, amb destinació als països que gaudeixen de situacions econòmiques més bones.

Les altes xifres de desocupació han disparat el nombre de gent que marxa del país per buscar un futur millor. L'Estat espanyol encapçala el trist rànquing de les migracions de joves, arran de l'elevat índex de desocupació juvenil (57,2%), que s'ha multiplicat per tres durant el període 2009-2012. Les taxes d'atur entre la població jove també són alarmants a països com Grècia (55,3%), Portugal (37,7%) o Itàlia (35,3%), que contrasten amb les taxes d'atur juvenil dels països europeus receptors d'emigrants, com Alemanya (8,1%), Àustria (8,7%) o els Països Baixos (9,5%). La diferència en la desocupació dels diferents països és una de les principals causes de les migracions, però el contrast entre salaris també és un factor enormement influent. El salari mínim de l'Estat espanyol és de 641 euros, mentre que el de la majoria de països del nord d'Europa és del doble o més. El de Bèlgica és de 1.500 euros, el d'Holanda de 1.424, el de França de 1.365 i el del Regne Unit de 1.232.

Es calcula que prop de 400.000 persones haurien marxat de l'Estat durant els anys de crisi

Un altre dels motius que fa que molta gent jove abandoni els Països Catalans és la necessitat de trobar ofertes formatives més bones. Fa poques setmanes, vam saber, a través de les xarxes socials, el cas de Diego Martínez, que, tot i ser considerat un dels millors físics joves d'Europa, ha hagut d'emigrar a Holanda després d'haver-se quedat sense una beca a Galícia. En l'àmbit formatiu, l'augment de les taxes universitàries, afegit a la devaluació

El perfil de la gent que marxa és el d'una persona jove qualificada, d'entre 25 i 35 anys i sense càrregues familiars / ROBERT BONET

ció dels continguts que ha provocat la manca d'inversió i les darreres reformes que encaminen l'ensenyament a la privatització, han obligat moltes estudiants de màsters i doctorats a marxar per poder trobar bona formació i bones beques.

Per ara, ni el govern de la Generalitat ni el govern de l'Estat no han ideat cap pla per frenar la marxa de gent formada, ben al contrari, fa cosa d'un any, vam sentir unes declaracions del conseller d'Ocupació de la Generalitat del moment, Francesc Xavier Mena, on recomanava al jovent que se n'anés a servir cafès a Londres. Així doncs, no podem destriar l'emigració de joves de l'estranger de la crisi econòmica que estem vivint i de les polítiques de retallades.

EL PERFIL DE L'EMIGRANT

El perfil de la gent que marxa, segons les agències de recerca de feina a l'estranger, és el d'una persona jove qualificada, d'entre 25 i 35 anys i sense càrregues familiars. Tot i això, també es destaca que aquesta tendència està canviant els darrers mesos i que cada vegada s'està eixamplant més la franja de gent de fins a 45 anys que marxa per buscar un futur millor. La proporció entre homes i dones és més o menys igual.

Tot i que és molt difícil saber amb exactitud la quantitat de població que ha marxat durant aquests darrers tres anys de crisi, ja que molta gent no ho fa oficial a les ambaixades respectives, es calcula que prop de 400.000 persones haurien abandonat l'Estat durant els anys de crisi, 50.000 d'elles a Catalunya, 35.000 al País Valencià i 10.000 a les Illes. Per altra banda, les xifres també indiquen que la pujada de les emigracions va ser més significativa la primera meitat de 2012, quan les conseqüències materials de la crisi es començaven a fer paleses de manera més forta.

Segons les dades oficials de l'Institut Nacional d'Estadística, ens trobem que Amèrica i Europa són els principals continents on hi ha un increment del nombre de població procedent de Catalunya i de l'Estat espanyol i, si fem un seguiment per països, l'Argentina, França, Veneçuela i Alemanya són els països que encapçalen les llistes, seguits del Brasil, Suïssa, Mèxic, Cuba, els Estats Units i el Regne Unit. Tot i això, cal tenir en compte que les dades oficials només reflecteixen la gent que ha estat registrada, molta de la qual és població que fa anys que viu en aquesta països o que té doble nacionalitat. ◀

Les altres migracions catalanes

Els fenòmens migratoris no són un fet estrany en terres catalanes. Al llarg dels segles, hi ha hagut llargs períodes de penúries econòmiques que han portat la població, majoritàriament jove, a emigrar. L'última d'aquestes migracions la trobem als anys 60 i 70 del segle XX, quan un munt de joves, ofegades per les imposicions econòmiques i socials del règim franquista, es van veure obligades a emigrar, majoritàriament a Alemanya, França i Suïssa.

Però l'emigració que està empenyent el jovent d'avui dia té moltes diferències amb aquella emigració dels darrers anys del franquisme. Als anys 60, la majoria d'emigrants que marxaven per millorar el seu futur provenien de zones rurals i es traslladaven, indistintament, tant a altres ciutats de l'Estat com a països estrangers. També cal considerar que l'emigració de fa 50 anys l'empenyien, majoritàriament, famílies amb una qualificació professional baixa, que es traslladaven a altres països per trobar feines de qualsevol cosa i, en moltes ocasions, acabaven fent les feines que ja no volien fer les classes treballadores d'Alemanya o Suïssa. La situació econòmica i social era molt diferent en aquell moment, amb una població que estava immersa en un procés de canvi social profund.

“La Generalitat ha de millorar la gestió de les empreses públiques i incentivar la creació de cooperatives”

Marc Torras és originari de Sabadell, té 28 anys, és llicenciat en Periodisme i té un màster en Comunicació de conflictes internacionals i socials. L'any passat, se'n va anar a viure als Països Baixos, on treballa a la restauració

Per què vas marxar a viure als Països Baixos?

Durant anys, vaig estar treballant per a diversos mitjans de comunicació, sempre sense arribar a ser ni mileurista, l'últim període sense contracte i amb ingressos inviables. Aquí als Països Baixos, treballa en la restauració i milloro idio-

mes mentre intento començar un nou projecte.

Tens perspectives de tornar?
De moment, no.

Què creus que podria fer la Generalitat per evitar l'emigració de gent formada?

Invertir en recerca, en noves tecnologies i en l'explotació dels recursos propis. Potenciar i millorar la gestió de les empreses públiques i incentivar la creació de cooperatives. ◀

“Cal aturar les retallades i les privatitzacions i construir un vertader ensenyament de qualitat”

Maria Gelabert és originària de Maria de la Salut (Mallorca), té 25 anys, és llicenciada en Història i té un màster en Arqueologia Prehistòrica. Des de fa prop d'un any, està vivint a Alemanya, on fa tasques de recerca arqueològica

Què et va portar a traslladar-te a viure a Alemanya?

Em van sortir opcions de treballar en recerca arqueològica i no les vaig deixar passar, ja que, veient com estan les coses als Països Catalans, els arqueòlegs tenim les coses bastant difícils.

Com va ser la rebuda?

El meu cas és peculiar, ja que vaig arribar

a Alemanya amb un contracte laboral, cosa que facilita molt les coses.

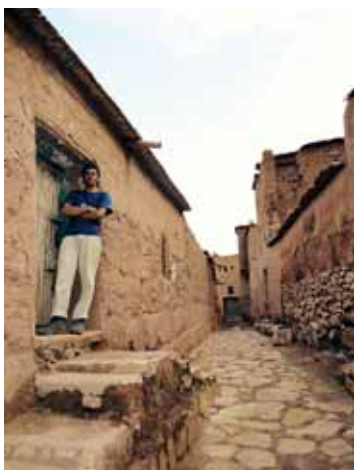
Tens intencions de tornar?

Quan hi hagi perspectives de trobar feina mínimament estable a Mallorca, m'ho pensaré.

Què creus que podria fer el Govern de les Illes per evitar l'emigració de

gent formada?

Primer de tot, s'hauria de començar per no desmantellar la universitat pública i, seguidament, s'hauria d'avançar per construir un vertader ensenyament de qualitat, aturant la política de retallades i privatitzacions. L'emigració de gent formada és una peça més de la situació de crisi social que vivim. ◀

“Estaria molt bé que es donessin més ajuts als joves amb ganes de crear projectes”

Xavier Morros és originari de Lleida, té 24 anys i és dissenyador gràfic. Des de l'estiu passat, està vivint al País de Gal·les, on treballa com a dissenyador gràfic

Què et va portar a traslladar-te a viure a Cardiff?

La manca d'oportunitats laborals a Lleida em va portar a demanar una beca Leonardo da Vinci a la Generalitat per fer pràctiques en una empresa. Després d'això, em van oferir feina i em vaig quedar aquí.

Com va ser la rebuda?

No va ser gens traumàtica, ja que comptàvem amb el suport de la beca durant els tres mesos. Ens van proporcionar casa i feina.

Tens intencions de tornar?

Sí, però tot dependrà del panorama que hi hagi a Catalunya.

Què creus que podria fer el govern de la Generalitat per evitar l'emigració de gent formada?

Veient les dificultats que hi ha per trobar feina, estaria molt bé que es donessin més ajuts als joves amb ganes de crear projectes, ja que les traves burocràtiques i els impostos que s'imposen fan que sigui molt difícil el desenvolupament d'iniciatives. ◀

OPINIÓ LLIURE

El feminisme no té res a dir?

Sylviane Dahan Sellem

Vocalia de Dones de l'Associació de Veïns i Veïnes de l'Esquerra de l'Eixample

@La_Directa

Des que es va fer pública la iniciativa a favor d'un procés constituent promoguda per l'Arcadi Oliveras i la Teresa Forcades, s'ha instal·lat una mena de silenci incòmode en les rengleres del feminisme militant. Vet aquí una proposta política que es presenta com a radical i d'esquerres... i que està encapçalada, a més a més, per una dona que compta amb una notable projecció mediàtica i desperta una gran simpatia popular. Com s'explica aleshores aquesta aparent inhibició d'un moviment -el feminisme-, necessàriament interpellat per una proposta de transformació social de pretensions tan ambicioses com aquesta?

Aventurem una hipòtesi: aquesta incomoditat té a veure, probablement, amb el fet que la portaveu i principal referent de la iniciativa sigui una monja. Ni el moviment feminista -ni, en general, les esquerres a Catalunya- es caracteritzen, des de fa molt de temps, per cap mena d'actitud sectària vers el cristianisme de base. Des dels anys dels Cristians pel Socialisme, el corrents inspirats en la teologia de l'alliberament s'han guanyat plenament, gràcies a l'esforç -i a voltes l'heroisme- de les dones i els homes que s'hi han reconegut, el seu lloc en el camp de les forces progressistes. La crítica marxista de la religió mai no ha deixat de copsar la seva vessant de "sopir de sofriment" dels oprimits. No poca

Un projecte d'horitzó socialista i feminista ha d'entrar necessàriament en conflicte amb l'Església

gent, fent de la seva fe una lectura compromesa amb la justícia social, s'ha radicalitzat, ha militat en les fileres del moviment obrer o s'ha abocat a una causa revolucionària. Altres, però, segueixen una interpretació d'aquestes mateixes creences que induïx a la submissió o sacralitza els ancestrals prejudicis misògins, servint de bandera per a mobilitzacions retrògrades contra el dret a l'avortament o el matrimoni gai -o per a replegaments xenòfobs contra altres comunitats. Per això, segueix sent pertinent i legítima la crítica de la religió en un pla ideològic. I més necessària que mai la reivindicació de la laïcitat com a marc de convivència respectuosa i no sectària.

/ ELOI DE MATEO

Afegim que el cristianisme de base compta amb nombroses dones que fan seves les reivindicacions i teories elaborades pel feminisme, i que intenten desenvolupar-les en el si de la comunitat creient. Més enllà d'una discussió filosòfica, no hi hauria, doncs, cap raó perquè les creences religioses de la Teresa Forcades plantegessin en si mateixes cap problema al feminisme. El cas, però, és que la Teresa pertany a un ordre religiós formal, enquadrat dins l'Església catòlica i sotmès a la seva disciplina. I això no és cap banalitat.

El feminisme no té només una desavenença de criteris amb la doctrina oficial de l'Església: està en conflicte polític obert i irreconciliable amb la seva realitat institucional, amb la seva jerarquia, amb l'ordre social del qual aquesta burocràcia és un dels pilars a Occident -l'ordre social que pretenem subvertir. Paradigma del masclisme i la dominació patriarcal, l'Església catòlica contemporània confirma el diagnòstic inapel·lable de Marx: es tracta del "partit més vell de la reacció". Aquesta Església és bel·ligerant contra les dones, contra la seva autonomia, contra el seu dret al propi cos, contra la seva plena igualtat civil. Un projecte democràtic, i no diguem ja un projecte d'horitzó socialista i feminista, ha d'entrar necessàriament en conflicte amb l'Església. És aquí on comença el problema.

Més d'un cop, la Teresa Forcades s'ha declarat favorable al dret a l'avortament o ha criticat la desigualtat de la dona en el si de l'Església. També ha declarat que, abans de donar aquest pas, va comunicar al seu bisbe la intenció d'entrar en política. La Teresa veu compatible la fidelitat a les seves conviccions i la lleialtat a la seva jerarquia. Són les seves contradiccions, a ella correspon resoldre-les o viure amb elles. Però nosaltres no tenim perquè assumir-les. I ningú no té dret d'imposar-nos-les, ni d'encolomar-nos-les de sotamà. I això és una mica el que està passant amb aquesta iniciativa de procés constituent, sobre el què "destenyeix" aquesta ambivalència. El radicalíssim decàleg que se'ns proposa com a programa no conté cap referència a la laïcitat, a la necessària separació entre l'Església i l'Estat (propí), als privilegis financers d'una institució que segueix comptant amb poderosos interessos. Algú dirà potser que "ara no toca" fer exhibició d'anticlericalisme, que això posaria la Teresa en una situació molt violenta i complicaria l'arrencada del procés, que cal saber fer compromisos. Potser sí. Però, si es fa un compromís, cal dir-ho. I cal ser conscients, aleshores, que això comporta la servitud de posar sordina a les denúncies sobre l'Església i el seu paper en la nostra societat. En cer-

ta manera, i sense necessitat de codificar enlloc aquesta exigència, les feministes que adhereixin a aquest procés constituent se sentiran comminades a fer "un vot de silenci". No és moment d'entonar inoportunes cantarelles sobre ovaris i rosaris.

La història ens ha ensenyat a malfiarnos de les prediques seguides amb ceguesa. No som pas un ramat a l'espera del seu pastor. Aquest procés no pot triomfar si no fa bandera de les reivindicacions de les dones i les "apodera" enfront dels seus enemics, moderns i seculars. I tampoc podrà fer-ho si no es desenvolupa tenyint-se de lila: generant des de baix, des de les lluites socials i de manera horitzontal -i no pas predeterminada o a còpia d'emplaçaments-, els espais de confluència dels actors i actrius del canvi: moviments, activistes, forces sindicals i corrents d'esquerres... Només així pervindrem a dissenyar el programa d'un projecte social i democràtic, a autoorganitzar la societat civil i a configurar un nou subjecte polític i una nova hegemonia de les classes populars.

Aquest és el sentit de la lluita contra el sistema patriarcal i la seva simbiosi amb el capitalisme. El feminisme té un rol primordial en tot projecte realment transformador. ◀

PERSPECTIVA

Infern al paradís

Inongo-vi-Makomé
Escriptor i dramaturg
@La_Directa

Passejant pels carrers de diverses ciutats d'Espanya, venim observant un fenomen que no es donava abans, el de la presència, a moltes cantonades, de joves negres africans convertits en captaires, i uns altres empenyent carros metàl·lics que omplen amb el que recullen a les escombraries. El que crida més l'atenció és l'edat d'aquests nois: són molt joves, molts d'ells gairebé no arriben als 30 anys...

En l'època de l'Espanya de bonança econòmica, el panorama era diferent. El que es veia eren grups de joves negres a les places i, a mesura que passava el temps, el volum d'aquests grups anava disminuint. L'explicació era senzilla: alguns dels seus components havien aconseguit començar a treballar i ser explotats il·legalment al camp o la construcció, amb sous de misèria. Però era alguna cosa. El paradís europeu, tot i que no s'acabava d'assemblar a aquell que els havia fet somiar, els proporcionava, almenys, aquestes "molles" que deixaven caure els amos des de les seves taules. Ara és diferent. Es viu un pur infern en ple cor del Paradís. La situació és greu i dramàtica, i convida que es faci alguna cosa amb urgència.

Quan anys enrere va començar el que s'ha anomenat "la crisi econòmica", alguns ho vam considerar, des del principi, la fi d'un cicle; l'enfonsament d'un imperi. L'imperi europeu. L'imperi d'Occident. I a mesura que van passant els anys, el temps ens dona la raó cada cop més. Per això, malgrat la situació pugui millorar una mica en alguns països com Espanya, Grècia, Portugal, d'aquí a una o dues dècades (segons pronostiquen els experts), aquests joves captaires africans que cremen a l'infern en el mateix si del Paradís, no podran ni tan sols recollir les gotes d'aigua que deixin caure els rics des del seu Edèn per a alleujar la coïssor de les seves cremades, com passava temps enrere. Ja no tindran aquesta sort, perquè aquestes gotes d'aigua/molles, no arribaran ni als milions dels propis nadius que cada dia ingressen en el club dels pobres i ja cremen com la resta dels "condemnat de la terra" en l'infern dins del seu propi paradís.

Els governs i altres entitats d'Àfrica han d'actuar amb tota celeritat per a posar remei al drama d'aquests ciutadans. Cal oblidar el rancor que se'ls guarda per haver gosat acceptar l'expulsió de la qual van ser víctimes en el seu moment, per la pobresa i la misèria de les seves terres. Era inevitable, les llums del paradís que els predicaven centellejaven amb tota la seva esplendor convidant a la seva conquesta. Cal oblidar com sigui

aquest passat. Les autoritats africanes han d'elaborar, amb urgència, projectes per a fomentar el retorn d'aquests ciutadans seus, garantint-los com a mínim el transport fins als seus respectius països; i altres projectes de dissuasió que convencin futurs aventurers que el foc de l'infern de la pobresa a Àfrica no crema més que el que crema al mateix paradís europeu. Ningú millor que aquests "condemnat de la terra" de retorn a casa per a corroborar aquesta realitat als seus germans i possibles candidats a víctimes d'engany.

El dubte que ens queda a alguns és si l'altre paradís, el del cel, ens reserva també una sorpresa similar. No oblidem que la idea de l'existència d'ambdós paradisos ens va ser inculcada en el seu moment amb sang i foc pels mateixos estrangers que ens van vèncer i ens van dominar, els europeus. Potser l'ensenyament dels missatges per a la seva conquesta fos una mica diferent, però no ho era la seva convicció. No podem deixar d'imaginar que algun esperit d'un mort africà, atrapat i frustrat per l'engany en algun lloc del paradís celestial, estigui llançant amb la mateixa desesperació (com ho estic fent jo ara, aquí baix i als vius), un SOS d'urgència als altres morts que han quedat en terra d'Àfrica.

Sí, reconeixem el nostre error i volem demanar que els nostres ajudin a aquests joves desemparats! ◀

/ ANDREA_LUCIO

CANVI DE RUMB

Xarxes de suport mutu

Juan Zurita
@La_Directa

La crisi ha originat l'aparició d'una multitud d'iniciatives molt interessants (assemblees locals del 15-M, grups de consum, centres culturals autogestionats, mareas ciutadanes, economia solidària, cooperatives integrals, monedes locals...), juntament amb algunes eines tecnològiques de caràcters comunitari, molt útils per a la reflexió i la comunicació autònoma, que hem d'integrar en les futures xarxes de suport mutu. Nosaltres, estem necessitats d'una encertada i urgent estratègia que ens integri a tots i que ens permeti encarar els més immediats efectes de la crisi, mentre aprofitem aquesta experiència per anar madurant les nostres maneres de pensar i d'actuar, a nivell individual i comunitari. Proposo l'actualització d'una estratègia gairebé tan antiga com la humanitat: les xarxes veïnals de suport mutu. Aquestes són algunes idees generals sobre les xarxes a fomentar.

Les xarxes personals, en les que cada membre ha de representar-se a ell mateix.

Les xarxes veïnals, la convivència és factor imprescindible en un projecte d'aquest tipus. Les persones que hi participin s'han de conèixer personalment, no n'hi ha prou amb les eines virtuals de comunicació.

Les xarxes integrals, les xarxes de suport mutu han de ser espais de trobada i integració que superin l'estèril fragmentació de les resistències temàtiques i partidistes. Han d'afrontar tots els aspectes de la vida comunitària sense establir, a priori, més preferència per l'acció que la determinada per les necessitats i voluntat dels seus membres.

Les xarxes emancipadores, la seva activitat, a més de buscar l'eficiència en la solució de les seves necessitats, ha de tenir una visió política transversal, que impliqui la resistència i l'alternativa al sistema dominant. En aquest sentit, el seu principal objectiu estratègic ha de consistir en alliberar espais d'autonomia, fent-los propis i guanyats al capitalisme.

Les xarxes desobedients, no s'haurien d'acollir a reconeixements i registres legals ni, per suposat, a cap subvenció. La desobediència civil ha de ser un instrument imprescindible de la resistència, que posi en clar el conflicte amb el sistema i ofereixi oportunitats de propostes alternatives.

Les xarxes anticipatòries, l'exemplaritat del seu funcionament democràtic -assembleari i autogestionari- ha de prefigurar el model de democràcia integral que necessitem construir com a alternativa superadora del capitalisme. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, boxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

En quin país...

Toni Bara
Renau

Cada dia que el Sòl se pon es fa més evident, involucionem sempre a un sistema asocial, antisocial o feixista. Un capitalisme o neoliberalisme estrany, pervers o malalt, tanmateix tocat de mort. Sí, perquè ha demostrat clàrissimament que prioritza els bancs, els mercats i uns pocs privilegiats, per sobre de la seva gent.

Per sobre dels dèbils, dels pobres i dels més afectats, dels discapacitats i dependents, dels malalts i dels jubilats, dels hipotecats i dels catalans, dels immigrants i emigrants, dels infants, dels joves i dels estudiants i dels professors. Per sobre de les persones i el seu futur. Per sobre de la salut i l'educació. Per sobre de l'art i la cultura, de les humanitats, de la ciència i la tecnologia. Per sobre dels drets socials i les llibertats. Per sobre del territori i del medi ambient, dels espais naturals i els ecosistemes. Per sobre de rius i costes, de l'aigua i aire, de la flora i la fauna. Per sobre dels valors humans, de la solidaritat, la pau.

Per sobre de tot, del país, del paisatge i del paisatge, que és nostre, pas seu.

On vivim? En un país governat per uns pocs als quals els és important de malbaratar en preparar la guerra, o homenajar feixistes que van fer grans guerres. Nosaltres, les persones, no importem prou. Ens hem indignat i alguns ens han obert els ulls i finestres, gràcies. Caldrà traspasar la porta.

Uns primers passos d'un camí llarg i difícil, però que un dia ens menaran vers un món possible ple de llums. Imaginem un país amb democràcia social i sobirania en tot, des de la nacional fins la alimentària. Imaginem un nou Renaixement emparat per la nova economia del bé comú, verda i blava, i la nova cultura de tot, de l'energia, de l'aigua, del territori, de l'educació, de la pau... Imaginem els drets socials recuperats i arreu tots els drets humans, perquè són de cadascuna de les persones problem la Terra. Imaginem que vivim, som, en terra i aire, camps i boscos, rius i mars plens de tota la vida que els és inherent... En el nostre camí evolutiu per a esdevenir certament humans.

PENSEM

El problema és el matrimoni

Lèlia Becana Velasco
@La_Directa

Potser el debat no és si s'ha de dir *matrimoni gai* o no. Potser el debat tampoc és si la canalla necessita com a referent un pare i una mare o dues mares o tres pares. Hi ha gent que vol viure al seu aire, sense demanar ni donar explicacions del que fan amb la seva vida i és això el que està mal vist. Si un banquer decidís obrir la caixa forta i repartir els milers d'euros entre la gent del carrer, també se'l criticaria i s'apel·laria a unes normes del joc concretes.

La família nuclear és la base per a que l'equilibri del sistema capitalista es mantingui en l'adequada línia de flotació, fa prevaler les relacions de propietat existents. I l'homosexualitat, just al contrari, desestabilitzadora d'aquesta cohesió social, ha de ser reprimida com

a l'amenaça que és. Combatre la família nuclear té més a veure amb desmuntar el sistema capitalista que amb lluitar perquè l'església "reconegui" els matrimonis gais i lèsbics. I no ens hem de deixar enganyar amb polèmiques i debats mediàtics.

Potser el quid de la qüestió està en què no es pot estar demanant permís 'in eternum' per ser com s'és o per no encaixar amb el sistema

Potser el quid de la qüestió està en què no es pot estar demanant permís *in eternum* per existir, per ser com s'és o per no encaixar amb el sistema. Un cop clar l'objectiu de la lluita, ningú ens ha de reconèixer res. ◀

COM S'HA FET...

El dissabte mentre els detinguts per l'1 de maig sortien de jutjats, les diferents corresponsalies de la Directa ens reunim al Maresme per tal de millorar la coordinació i comunicació entre aquests nodes territorials del col·lectiu. Avui dia proposem fer un pas endavant i per poder tirar endavant i consolidar-lo és necessària una xarxa de corresponsalies que garanteixi la gestió de les tasques de la Directa així com el seguiment informatiu de qualitat.

Si vols formar part de la nostra xarxa de corresponsalies has de saber que la corresponsalia són una o varies persones que es configuren com un nucli de treball al territori que assumeix totes les tasques del col·lectiu al seu àmbit tant en la part creativa com en la gestió i administració. La corresponsalia és la referència del col·lectiu al seu poble, regió o comarca ja que l'objectiu és que sigui "una petita Directa" al seu àmbit territorial. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

ROUSE

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

creative commons LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Salut Vila **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 28

MIRALLS

Peter Linebaugh

“La idea dels comuns
no deixa de tenir futur”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Lliures de tòxics

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 152

DIRECTA 319

29 de maig de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Manuel Clavero

A FONTS | RECUPERACIÓ DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

El rescat de la resistència maqui

La lluita armada contra el franquisme va ser condemnada a l'oblit durant i després de la dictadura. Des de finals dels anys noranta, la recuperació d'aquesta memòria ha agafat un nou impuls, de la mà d'iniciatives com la Marxa d'Homenatge als Maquis. Aquest projecte fa setze anys que organitza activitats per difondre la recuperació de la memòria històrica de la resistència maqui i dels milers de lluitadores llibertàries que van donar la seva vida durant la lluita contra el règim feixista de Franco. En aquest marc, els dies 8 i 9 de juny tindrà lloc la desena Ofensiva Contra l'Oblit, a la Segarra i l'Anoia, amb la instal·lació d'una placa en record de dos maquis anònims enterrats al cementiri vell de Gàver, una exposició sobre Agustín Rueda i moltes coses més.

Roger Costa Puyal
afons@setmanaridirecta.info

Sorgit d'una guerra fratricida de tres anys, amb milers d'exiliades a la frontera francesa, milers de persones a la presó i milers de potencials opositores als carers, el règim del general Franco no estava pacificat –ni molt menys– l'any 1945, quan va acabar la Segona Guerra Mundial. Això i el fet d'haver aconseguit la victòria amb el suport dels ja derrotats Hitler i Mussolini el condemnaven a l'aïllament internacional. Per sortir-ne, necessitava reconeixement i, per tenir-ne, havia de fer veure que la situació estava consolidada i pacificada, que el seu govern era acceptat per la població. Per això, Franco va establir una forta censura a la premsa sobre les accions armades de l'oposició, per amagar-les. Només quan la seva espectacularitat o contundència eren massa grans per poder ocultar-les, la premsa del règim les recollia, presentant-les com a accions de *bandolers sanguinaris*.

Quan el dictador va morir, el 20 de novembre de 1975, es podia pensar que aquesta història oculta sortiria a la llum. Però les esperances es van esvaïr quan, finalment, es va pactar la transició. El pacte va incloure l'enterrament i l'oblit de tot el que quedava enrere. Així, a diferència dels altres règims feixistes sorgits dels anys d'entreguerres, a l'Estat espanyol, no es van jutjar els crims de la dictadura ni es va condemnar el règim que moria. Tan sols es va fer cau i net i es va començar de nou. Com si no hagués passat res durant els darrers quaranta anys. D'aquesta manera, la història de les lluites armades contra el franquisme va ser condemnada a l'oblit una vegada més.

Tan sols es van alçar algunes veus per reivindicar aquesta memòria, des de la militància llibertària. Alguns dels primers llibres que es van publicar a l'Estat espanyol sobre la lluita antifranquista van ser: *Los atentados contra Franco*, del periodista Eliseo Bayo i *Espanoles en los maquis*, d'Eduard Pons i Prades, tots dos l'any 1976; *La resistencia libertaria*, de Cipirano Damiano, l'any 1978, i *CNT 1939-1951. El anarquismo contra el Estado franquista*, d'Abel Paz, l'any 1982. Però, si hi va haver algú que va destacar en aquesta tasca de recuperació de la memòria històrica, va ser l'historiador Antonio Téllez, amb els seus estudis sobre la lluita maqui. Téllez va publicar el llibre

-
A diferència dels altres règims feixistes sorgits dels anys d'entreguerres, a l'Estat espanyol, no es van jutjar els crims de la dictadura
-

sobre Faceries l'any 1974 i el de Quico Sabaté l'any 1978. Després, en va publicar molts altres. Ni la premsa ni les grans editorials ni les universitats no es van mostrar mai gaire interessades en aquestes investigacions. La naixent democràcia no en volia saber res, del període *preconstitucional*.

Però la història és tossuda i s'entesta a no ser oblidada. Des de finals dels anys noranta, la recuperació de la memòria històrica de la lluita armada contra el franquisme ha rebut un nou impuls de la mà dels col·lectius sorgits a les facul-

tats d'Història i de l'activisme llibertari. Un d'aquests projectes és el de la Marxa d'Homenatge als Maquis que, anualment, organitza multitud d'actes de difusió d'aquesta tasca de recuperació de la memòria. Enguany, la marxa va començar amb dos homenatges, el 4 i el 5 de gener a Girona i a Sant Celoni respectivament. Al febrer, es va fer un acte a Manresa i, després, va venir la gira de xerrades de Jann-Marc Rouillan. El mes de març es va organitzar un cap de setmana d'excursions i actes a l'Empordà. La propera cita és els dies 8 i 9 de juny a la Segarra i l'Anoia. Es tracta de la desena Ofensiva contra l'Oblit, que —entre altres activitats— proposa una excursió al cementiri vell de Gàver per posar una placa d'homenatge a dos maquis anònims que hi estan enterrats. Per tirar endavant aquesta iniciativa, el col·lectiu A les Trinxeres va fer una campanya de micromecenatge, reeixida, que va tancar fa unes setmanes amb 2.700 euros. També es visitarà un centre d'entrenament de l'Exèrcit Popular i es recordarà Agustín Rueda, pres anarquista mort a la presó de Carabanchel l'any 1978 arran d'una pallissa brutal dels funcionaris. Precisament en homenatge a ell, el 29 de juny, a Sallent, se celebrarà un campionat de futbol, esport que practicava. L'agenda d'activitats es pot consultar a la web de la marxa.

Setze anys de marxex

Sota el paraigües comú de la Marxa d'Homenatge als Maquis, s'agrupen les activitats que organitzen diversos col·lectius per difondre investigacions històriques sobre la lluita armada antifranquista. Les marxex es reparteixen

durant tot l'any i inclouen activitats de tota mena: xerrades, excursions per les rutes muntanyoses que feien els maquis, instal·lacions de plaques d'homenatge a llocs significatius de les seves lluites i concerts.

La idea inicial va sorgir l'any 1998 d'un grup d'estudiants llibertaris d'Història de la UB i la UAB. Hi havia gent que investigava sobre Quico Sabaté i que tenia amistat amb l'historiador Antonio Téllez i amb els antics militants llibertaris Abel Paz i Liberto Sarrau. També hi havia gent del Centre d'Estudis Pepe Berrueto, a la Llagosta, del que més tard seria el Centre d'Estudis Josep Ester Borràs i l'Ateneu Columna Terra i Llibertat, a Berga, i de l'associació Amics d'Agustín Rueda i el que esdevindria l'Ateneu Ferroca de Sallent.

Des de finals dels anys noranta la recuperació de la memòria històrica de la lluita armada contra el franquisme ha rebut un nou impuls

Primerament, pretenien continuar la tasca que havien fet anys abans la revista *Orto* i el sindicat de Químiques de la CNT. Amb Antonio Téllez i altres, havien anat a restaurar i dignificar la tomba anònima de Quico Sabaté a l'Ajuntament de Sant Celoni. Després, es van decidir a continuar organitzant activitats per difondre la tasca de recupera-

ció de la memòria històrica de la lluita maqui i la resistència llibertària. Des del primer moment, van decidir fer un cartell unitari que recollís tots els actes d'homenatge, però que no anés signat. Així, a la Marxa d'Homenatge als Maquis, s'hi agrupen totes les iniciatives que hi volen participar.

Durant aquests setze anys, les historiadores i activistes han fet molta feina per rescatar de l'oblit moltes històries que resten ocultes sota el terra que trepitgem. La fugida endavant que va significar la transició va deixar moltes incògnites enrere, però, gràcies a aquesta feina de pic i pala es poden anar desen-

terrant. Així, han posat cartells i plaques que recorden el que ha succeït a llocs com l'actual plaça de les Madres de la Plaza de Mayo, a Barcelona, indret on va ser assassinat el maqui Josep Lluís Face-ries i on la Marxa va organitzar talls de trànsit, xerrades i concerts per recordar la seva història. Algunes d'aquestes plaques, sobretot al Bages, han estat arrencades i destrossades reiteradament per atacs feixistes. En tots aquests anys, la Marxa també ha pogut fer partícips de les activitats antics i antigues maquis encara viues, com Joan Busquets, Abel Paz, Liberto Sarrau, Joaquina, Lucio Urtubia, Ramonet Xic i d'altres. Ara fa

Ruta comentada a Bellver de Cerdanya durant la XI Marxa d'Homenatge als Maquis el juliol de 2008
-
Directa Ponent

La lluita armada contra Franco

L'1 d'abril de 1939, amb el famós *parte*, Franco va donar la Guerra Civil per acabada, després d'haver aconseguit els seus darrers objectius militars. L'Exèrcit Popular havia estat derrotat, però moltes persones del bàndol antifeixista no van voler donar la guerra per perduda i van continuar lluitant amb les armes a la mà i aferrant-se a qualsevol esperança, per mínima que fos.

Ja durant la guerra, mentre les tropes de Franco anaven guanyant terreny, grups d'irreductibles es refugiaven a les muntanyes i canviaven la guerra de trinxeres per la guerra de guerrilles amb l'esperança de poder mantenir una certa oposició armada. A les serralades d'Andalusia, tenim els exemples, entre molts altres, de Bernabé Lopez Calle, Antonio Raya o els germans Quero. A les del Cantàbric, per exemple, tenim Manuel Girón, que actuava entre Galícia, el Bierzo i Lleó. Un cop acabada la guerra, aquests grups van continuar fustigant el règim amb incursions ràpides i organitzant xarxes clandestines de suport. Tot i que van arribar a establir una certa coordinació entre grups de tota la península, les guerrilles de m-

aquis van ser exterminades progressivament per la ferotge repressió de la dictadura, que va ser especialment cruenta durant els primers deu anys de postguerra.

El focus més gran de resistència armada contra la dictadura van ser els Pirineus, alimentat pels milers de refugiats que van quedar esteses per la regió fronterera francesa. L'estiu de 1944, quan les tropes aliades van desembarcar a Normandia per alliberar França del nazisme, l'oposició antifranquista va tenir l'esperança que creuarien els Pirineus per alliberar també l'Estat espanyol. No va ser així. La fi de la guerra calenta contra el feixisme va donar pas, ràpidament, a l'inici de la guerra freda contra el comunisme i Franco va esdevenir, per art de màgia, menys molest, més tolerable per a les democràcies occidentals.

A la gent que no es volia rendir, no li quedava més remei que reprendre la guerra que havia perdut cinc anys abans. Es van formar molts grups que fustigaven el règim des de França, a través dels Pirineus. Es nodrien de l'exili francès i de gent que escapava de la re-

pressió a l'interior i passava a la clandestinitat de la guerrilla rural i urbana. Les organitzacions obreres van donar suport a aquests grups. La CNT de Tolosa va crear el Comitè de Defensa, després Defensa Interior, amb aquest objectiu. Les comunistes van renunciar a la lluita armada l'any 1948, per ordre directa de Stalin. Els sectors llibertaris van ser els que van mantenir, amb més nombre de persones i durant més temps, la lluita armada contra la dictadura.

Es van formar molts grups que fustigaven el règim des de França a través dels Pirineus

Per fer caure el règim, aquests grups van fer servir gairebé totes les tàctiques que van tenir a l'abast. Una va ser organitzar una invasió a través dels Pirineus i conquerir un petit tros de terreny per mantenir viva la guerra i propiciar la intervenció de les forces aliades. L'únic cop que es va intentar va ser l'octubre de 1944, en plena ofensiva aliada a França. Van ser entre quatre i set mil

guerrillers en una acció dirigida pel comunista Vicente López Tovar. Va ser un fracàs. Les organitzacions llibertàries ho van tornar a plantejar més tard, però no van arribar ni a intentar-ho. Aquesta opció va anar perdent terreny a mesura que el règim aconseguia reconeixement internacional.

La resistència maqui també van intentar organitzar una guerra de guerrilles a l'estil de les que anys més tard farien famós el Che Guevara. Els grups de maquis van anar creant bases segures arreu del territori, des dels Pirineus cap a l'interior. Pretenien que la població de l'Estat, vençuda i humiliada, s'anés incorporant a la guerrilla per anar engreixant les files fins a poder plantar cara a l'enemic. Tot i que la xarxa va créixer prou entre 1944 i 1949 i es va poder coordinar mínimament amb altres grups de l'interior, la tàctica no va funcionar perquè la guerra i la repressió havien eliminat físicament la immensa majoria de la població opositora.

Una altra tàctica que van intentar va ser el magnicidi. Ja que es tractava d'una dictadura molt personalista on Franco era la peça clau que mantenia unit el règim del nacionalcatolicisme espanyol, eliminar aquesta peça havia de fer caure el sistema. Durant la dictadura, hi

deu anys, s'hi va sumar el col·lectiu de les Terres de Ponent A les Trinxeres i, des d'aleshores, s'han fet les Ofensives Contra l'Oblit, convocatòries més populars, amb jornades senceres de cap de setmana en cases de colònies i excursions pels passos de muntanya i les rutes que utilitzaven els maquis. En tots aquests anys, la Marxa també ha tingut contacte amb altres col·lectius que treballen el tema a indrets com la vall del Jerte (Càceres) i Santa Cruz de Moya (a Cuenca), on també es fan unes jornades sobre maquis. Enguany, un nou grup d'estudis s'ha afegit a la Marxa, són Els Oblidats, a Mallorca.

+info: www.marxa-maquis.org

El terme 'maquis'

Primerament, les *maquisards* o *maquis* van ser les persones que van lluitar contra l'ocupació nazi de França des de les muntanyes i fent servir tècniques de guerrilla. Als seus campaments se'ls anomenava *maquis* i a les persones que els habitaven *maquisards*. Maquí prové del cors *macchia* (paisatge d'arbusts, matolls), que és una forma de vegetació mediterrània, màquia en català. Concretament, prové d'una expressió corsa equivalent al *prendre le maquis* francès o al *gettarsi alla macchia* italià. Significa refugiar-se al bosc per no caure en mans de les autoritats, és a dir, passar a la clandestinitat, el que a l'Estat espanyol es coneix com *echarse al monte*. Després de la Segona Guerra Mundial, el terme maquí es va aplicar a les persones que van lluitar contra el règim franquista de la mateixa manera.

En record d'Agustín Rueda

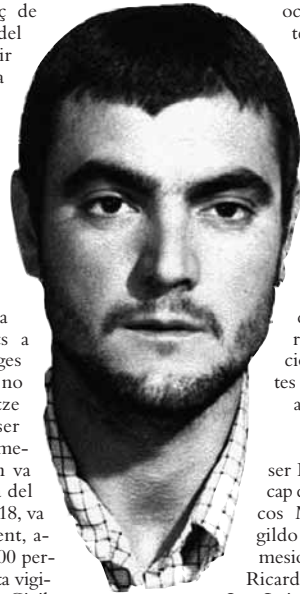
Agustín Rueda va participar de les lluites autònomes que van recuperar la lluita armada durant la transició. Va néixer el 14 de novembre de 1952 en una barraca de La Botjosa, colònia minera de Sallent propietat de Potasas Ibéricas SA, filial de Explosivos Río Tinto. La seva família provenia de Granada.

Una de les vies d'escapament d'Agustín de l'ambient feudal de la colònia va ser el futbol. De ben jove va començar a jugar de davanter a l'equip de Sallent. Després, va passar al Manresa i després el van fitxar al Mojà, on, per primer cop, va cobrar com a jugador. Més endavant, va crear un equip a la colònia, es va dir Dynamo ERT. El grup tenia un logotip amb un pic i una pala creuats i va tenir una innovadora secció femenina. Ja a l'exili, es va apuntar al club SMOC Perpinyà, que, amb el seu ajut, va pujar de categoria la mateixa temporada 76-77.

Labril de 1976, va creuar per primer cop els Pirineus i va començar a introduir propaganda antifranquista i a preparar accions. El 15 d'octubre de 1977, va ser detingut al coll de Banyuls, a l'Empordà, amb un grup, carregats amb 150 quilos d'explosius. Havien estat traïts per l'infiltrat Eduardo Soler. Van ser empresonats a Figueres i després a Girona. Finalment, van traslladar Agustín Rueda a Carabanchel, el 2 de febrer de 1978. Allà, a la setena galeria, amb altres presos autònoms, van començar a cavar un túnel per fugir.

El 13 de març de 1978, a les deu del matí, van descobrir el túnel arran d'una delació. Immediatament, van començar els interrogatoris i les pallisses als presos. A les onze, després de rebre una pallissa brutal, Rueda, en un estat lamentable, va ser tancat en una cel·la per a condemnats a mort. Els dos metges que el van visitar no van fer res i, dotze hores després, va ser traslladat a la infermeria de la presó, on va morir, la matinada del 14 de març. El dia 18, va ser enterrat a Sallent, acompanyat per 5.000 persones i sota l'estricta vigilància de la Guàrdia Civil.

El desembre de 1987, es va fer el judici pel seu assassinat i, el febrer de l'any següent, es va fer pública la sentència: entre sis i vuit anys de presó pels torturadors per "imprudència temerària" i "lesions" i quatre anys pels metges per "negligència". Durant el judici, es va fer públic l'esgarriós informe forense: "El fet que no s'apreciï cap fractura, ni de costella ni de crani, i que, no obstant això, s'hagin

ocasionat contusions intenses als pulmons i a les meninges indica que la pallissa ha estat executada amb tecnicisme. Es pot afirmar que no és possible, excepte si es té una destresa especial, ocasionar tantes lesions respectant les estructures òssies subjacents". L'informe declarava la mort com el resultat de "la conjunció de les lesions sofertes i la falta de tractament adequat". Hauria viscut si l'haguessin atès.

Els torturadors van ser Luis Lirón de Robles, cap de serveis; Julian Marcos Mínguez; Hermenegildo Pérez Bolaños; Nemesio López Tapia; Alberto Ricardo Cucufate de Lara; Jose Luis Rufo Salamanca; Jose Luis Esteban Carcedo; Andrés Benítez Ortiz; Joser Javier Flores Ramos, i Alferdo Luis Mayo Díaz. El director era Eduardo Jose Cantos Rueda, el sotsdirector, Antonio Rubio Vazquez i els metges, Jose Luis Casas Garcia i Jose Maria Barrigow Pérez. Finalment, també es va poder provar que el capellà de la presó havia presentat les tortures, guardant el pecat dels pecadors.

Domingo Ibars, Josep Lluís Faceries, Enrique Martínez i Celedonio García el gener de 1948 als Pirineus. L'ombra és la de Pedro Adrover, autor de la foto.

va haver més d'una desena d'atemptats fallits contra Franco. Ho van intentar de totes les maneres. L'octubre de 1940, Domingo Ibars i un altre maquí van entrar a l'Estat espanyol per Hendaya armats amb granades i pistoles. A l'estació de tren, es van trobar –per pura casualitat– situats a pocs metres de Franco, que rebia Hitler en persona. No van poder finalitzar l'acció. El maig de 1947, un altre grup va estar a punt de

llençar-li bombes de mà en una desfilada al passeig de Colom de Barcelona. L'any 1948, va fracassar el mític intent d'atemptat aeri a la badia de la Concha. L'agost de 1962, li van fer una emboscada en una carretera solitària quan es dirigia al seu retir de descans estival, al palau d'Ayete, a Donostia. No hi va haver manera.

Una altra tàctica que van fer servir va ser la falsificació. Durant la segona

meitat dels anys quaranta, el grup de Laureano Cerrada va intentar fer caure el sistema econòmic espanyol amb la introducció massiva de bitllets falsos fabricats a les seves impremtes clandestines amb les planxes que havia robat de la fàbrica de Milà on es fabricaven les pessetes. Cerrada va destacar en la falsificació, a través de la qual va ajudar maquis que estaven en la clandestinitat i va facilitar la fugida de moltes persones perseguides per Franco. Anys més tard, als seixanta, Lucio Urtubia també va destacar en aquesta tasca, fins al punt de crear problemes seriosos a l'aleshores banc més gran del món, el nord-americà First National Bank.

Finalment, cada cop més acorralats, les activitats dels grups de maquis es van limitar a accions de boicot i sabotatge a infraestructures, atacs a les forces armades i atracaments de bancs per mantenir l'estructura de resistència, per ajudar les represaliades i per ajudar a la reconstrucció de les organitzacions sindicals. Es tractava de mantenir viu el conflicte, que no hi hagués pau social perquè el món no oblidés la dictadura feixista de Franco. Però no va ser així.

Ben al contrari, l'any 1947, Franco ja sabia que no seria intervingut i va endurir la repressió, que s'havia relaxat

des de 1944. L'any 1948, l'actitud negativa de l'aliança atlàntica envers el règim franquista es va atenuar i, finalment, el novembre de 1950, va rebre el reconeixement per part de l'ONU. Va ser, precisament, durant la mateixa època en què les successives onades de repressió van començar a donar fruits. A partir de l'any 1949, la lluita armada va decaure definitivament, el règim es va poder considerar pacífic i va començar a obrir els seus mercats a l'exterior. Els grups de maquis van anar caient en mans de la Brigada Politico-Social, creada expressament per combatre'ls. Les tortures, les infiltracions, la delació, la repressió contra familiars i amitats i l'aïllament van acabar amb milers de lluitadors morts, presos o exiliats. Aleshores, ja hi va haver pau i va poder venir el turisme.

Només algunes de les figures més irreductibles i indestructibles –o, senzillament, les mésafortunades– van poder continuar lluitant durant la dècada dels cinquanta. Van ser els que s'han fet coneguts. Entre altres, Faceries, mort el 1957; Quico Sabaté, mort el 1960, i Ramon Vila *Caracremada*, que va ser el darrer de caure, l'any 1963. Però van ser centenars, milers. Aquí només han sortit alguns noms.

Peter Linebaugh: “La idea dels comuns no deixa de tenir futur”

FOTOGRAFIA
SARAI R

L'historiador Peter Linebaugh (1943) és deixeble d'E.P. Thompson i membre de *Midnight Notes*, un col·lectiu d'estudi i difusió dels comuns (*commons*, en anglès). A Europa, la història dels drets civils i econòmics comença amb dos documents anglesos del segle XIII: la Carta Magna i la Carta del Bosc. Linebaugh parteix d'aquests dos textos legals per explicar com el capitalisme industrial va esdevenir un gran projecte de privatització contra els béns comunals, tesi que recull al llibre 'El manifiesto de la Carta Magna' (Traficantes de Sueños).

Carles Masjà
entrevista@directa.cat

El llibre es basa en dos referents: la Carta Magna i la Carta del Bosc. Podries contextualitzar-les breument?

La Carta Magna té quatre principis bàsics: la prohibició de la tortura, la prohibició de les detencions arbitràries (*habeas corpus*), el requeriment que els judicis segueixin un procés legal i comptin amb un jurat. Són elements indispensables de la Constitució dels EUA i, de fet, cal destacar que George

Bush els va incomplir tots arran de la guerra de l'Iraq i, més tard, també Obama, tot i que només alguns. Crec que és important combatre l'imperialisme dels EUA partint d'aquestes lleis bàsiques de la història angloamericana, que també formen part del llegat de la humanitat en altres llocs: per exemple, els palestins esmenten la Carta Magna als tribunals israelians. D'altra banda, la Carta del Bosc exigia al rei que retornés els terrenys forestals que havia robat a la comunitat. Aquests documents tenen 800 anys d'antiguitat i intenten evitar guerres civils. Han expressat l'equilibri de forces entre cristians i jueus, reis i Església, barons i Estat, marits i mullers, mercaders i propietaris... També reconeixien alguns drets de les persones relacionades amb el bosc, que en aquella època era la font de recursos més important de la societat. Establia que el bosc pertany, en part, als seus usuaris. De fet, tampoc els pertany, podríem dir que tenen el dret d'utilitzar-lo.

Per tant, aquesta Carta del Bosc és una conseqüència de la interacció entre la classe governant i el poble?

La naturalesa d'aquesta interacció tenia relació amb la lluita, la rebel·lia i la guerra civil. Els dret de recollir fusta al bosc per escalfar-se o arreglar l'habitatge (*estovers*, en anglès) era la base de la subsistència de moltes persones. I no eren regals dels reis, es tracta de drets que es van aconseguir lluitant.

Explicaves, l'any 2003, que una de les coses que et va impulsar a escriure el llibre va ser la guerra de l'Iraq. Per què?

Històricament, els EUA són imperialistes i han terroritzat moltes nacions del món, com ara les Filipines i Cuba. La

guerra de l'Iraq va ser un pas més d'aquesta barreja de robatori i terrorisme, tot i que milions de persones d'arreu del món s'hi van oposar. Bush va portar el terror i la violència a aquell país, va tancar moltes persones a la presó –violant l'*habeas corpus*–; va promoure la tortura a Abu Ghraib i moltes altres presons, algunes de les quals ni sabem que van existir; va autoritzar el trasllat de persones a altres països perquè fossin torturades... La Carta Magna va ser útil per algunes lluites socials als EUA, com el moviment antiesclavista de Frederick Douglass i les sublevacions dels indígenes, però també durant les lluites antifeixistes de la dècada de 1940. Per tant, vaig pensar que també podria tenir vigència avui i crec que el subcomandante Marcos també ho pensava.

–
“La Carta Magna va ser útil per al moviment antiesclavista de Frederick Douglass, les sublevacions indígenes i les lluites antifeixistes de la dècada de 1940”
–

Quina importància va tenir l'aixecament zapatista de Chiapas (1994) per recuperar la qüestió dels comuns? L'aplicació de l'Acord Nord-Americà de Lliure Comerç requeria la destrucció del procomú mexicà. Així doncs, els governs dels EUA i Mèxic van eliminar aquesta aportació bàsica de la revolució mexicana de 1912, que garantia l'ac-

cés del poble a les terres comunals, el que s'anomena *ejido* (article 27 de la Constitució Mexicana). De fet, fa poc, gràcies al filòsof Antoni Domènech, he après que aquest article va jugar un paper molt important en la constitució de la Segona República Espanyola. Els americans i els europeus no poden oblidar aquesta història, es tracta d'avançar i garantir a tothom aquests drets de subsistència.

Creus que la societat europea està preparada per recuperar la idea dels béns comunals?

Actualment, molts comuns es formen en contextos de desesperació. En la societat de consum, a mesura que vas perdent privilegis, és fàcil que t'interessis per saber com et poden ajudar les altres persones i que tinguis més en compte els teus familiars, de manera que ja estàs començant a pensar en la comunitat. Actualment, aquesta noció de comunitat està canviant, algunes persones creuen que poden formar-les mitjançant cooperatives de consum, amb els veïns d'un mateix edifici o bé a les escoles, fent entrar en contacte els alumnes amb els pares i les mares. Precisament, aquests són els aspectes que el neoliberalisme està intentant destruir. No volen que formem comunitats, volen fer-nos creure que l'únic objectiu de la humanitat és el consum material individualitzat, com si el diner fos la base de la llibertat i la justícia.

La politòloga i premi Nobel d'Economia Elinor Ostrom és una de les persones que més van difondre la propietat i la gestió compartida per col·lectius d'usuàries, en contraposició a la propietat pública estatal i també a la privada. Actualment, quines experiències creus que són més interessants?

N'hi ha moltíssimes... Ara mateix, pensava en la revolta dels xerpes de l'Everest de fa unes setmanes, quan es van oposar a l'individualisme dels alpinistes europeus. Aquesta muntanya és pública o privada? Pertany al Nepal? O bé és propietat dels turistes de muntanya benestants d'Europa i els EUA? A banda de l'ocupació d'habitatges i terres, potser un dels moviments més interessants és el que promou la producció d'aliments saludables per als infants, per evitar que depenguin de la indústria del sucre refinat, un sector on

están entrant les farmacèutiques. Després, als infants hipercructius, els diagnostiquen el trastorn de dèficit d'atenció i els recreen medicaments perquè s'estiguin quiets. Això és una estupidesa, els infants necessiten jugar a l'aire lliure i escoltar música, no els calen aquests medicaments. Hem d'ensenyar-los cultura sobre alimentació saludable.

Creus que l'efervescència de moviments com el 15-M ha complert l'objectiu de tornar a situar el debat sobre els béns comunals al centre del debat públic?

En primer lloc, la meua filla va portar alguns llibres meus a la biblioteca comunitària del parc Zuccotti, però l'alcalde de Nova York va enviar-hi els camions de les escombraries i, a plena nit, van llençar els llibres al riu. Per tant, considero que l'alcalde és un lladre i un enemic del coneixement humà. En general, les experiències d'Occupy Wall Street als EUA van expressar un desig de canvi i van esdevenir espais

—
“El moviment Occupy Wall Street ha tornat a introduir la qüestió de la classe als EUA”
 —

on posar en pràctica dinàmiques comunitàries. Calia garantir seguretat, bona alimentació, coneixements, oci i refugi per a tothom. Per tant, ràpidament, la gent va aprendre a treballar plegada per satisfer les seves necessitats bàsiques. El moviment Occupy va ser una experiència de comuns, però amb una durada limitada, ja que la policia, en coordinació amb la Casa Blanca, la va aturar. La segona aportació del moviment i, segurament, la més important és que va plantejar el concepte que un 1% de la població roba la riquesa al 99% restant. I això ha tornat a introduir la qüestió de la classe als EUA, cosa que ens remet a la Carta Magna: aquest document feia una crida al rei perquè retornés el bosc que havia robat al poble. El concepte de reparació ja apareix a la Carta Magna i s'ha aplicat, per exemple, a Sud-àfrica després de l'apartheid, amb la conferència anti-

racista de Durban (2001). Aquest concepte també es podria aplicar a la troica i als bancs.

Has seguit l'evolució del moviment del 15-M a l'Estat?

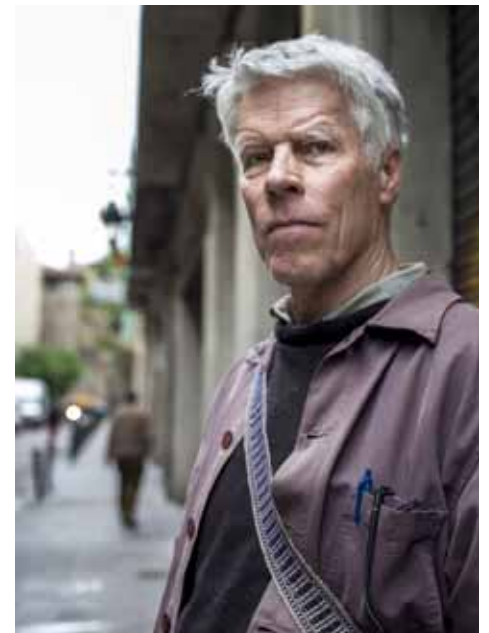
He seguit els esdeveniments amb molt d'interès. A Màlaga, vaig estar amb el professorat, l'alumnat i els seus familiars i vaig participar a la manifestació que es va fer a Madrid per commemorar el seu segon aniversari. El que està passant a l'Estat espanyol està inspirant molta gent arreu del món. S'ha de tenir en compte que la història sempre està plena de sorpreses. Edward P. Thompson deia que “la història no s'escriu amb verbs regulars”. És a dir, la història no es repeteix, però podem aprendre dels esdeveniments del passat. La creativitat és molt important, perquè és pròpia de les accions humanes. No hi ha res impossible i, tal com diu la gent: “Sí que es pot”.

El missatge del teu llibre és senzill: els drets polítics i socials només poden existir sobre una base econòmica. El context de retallades socials a Europa posa en perill això?

Es tracta d'un atac a la majoria de la població, un atac a la reproducció social, perquè impacta sobre l'educació i la sanitat. A banda, hi ha una feminització de la pobresa, perquè les cures (cuidar i educar els altres, el treball domèstic, etc.) són tasques que tradicionalment són no remunerades i—sovint— invisibilitzades. També van quedar excloses de les organitzacions obreres a les fàbriques, les mines, els vaixells, els ports... Per tant, es tracta d'un atac directe als cicles reproductius, que també està vinculat amb les migracions.

Per acabar, quina conclusió en poden extreure, de tot això, les persones més joves?

És important que estudiïn la història dels seus pares i les lluites d'altres indrets del món. Per escriure la Carta Magna, he après coses d'Anglaterra, de Mèxic i, ara, d'aquí. Al llarg de la història, mai no hi ha hagut tants proletaris com ara, és un fet. I durant molts anys, potser hem anat perdent alguns elements que tenen a veure amb allò comú, però això no vol dir que aquesta idea deixi de tenir futur.

Lliures de tòxics: la pau, la salut i la seguretat de les persones

La campanya 'Fora el glifosat' de Som lo que sembrem contra l'ús del producte 'Roundup' de Monsanto, la 'Moda sense tòxics' de Greenpeace o l'Estratègia Catalana Residu Zero, impulsada per la Fundació Catalana per a la Prevenció de Residus i el Consum Responsable, ens mostren una societat cada vegada més mobilitzada contra la càrrega nociva de certes pràctiques de la indústria. Però, sabem fins a quin punt ens afecta la contaminació del medi?

Jordi Bigues

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

Si les extraterrestres arribessin a la Terra i trobessin un món sense nosaltres, explicarien la nostra desaparició pels productes químics de síntesis escampats arreu. Aquesta és la hipòtesi que explica el periodista Alan Weisman a l'obra *The World Without Us* (2007) on conclou "o els varen enverinar o es varen suïcidar". Les que encara continuarien actives serien les substàncies tòxiques, que trigarien centenars d'anys després de la nostra desaparició a degradar-se.

Una contaminació invisible

Un organisme com el dels mamífers i els vertebrats filtra, amb els pulmons i l'aparell digestiu, el que hi ha a l'aliment, l'aigua i l'atmosfera. "Som com aspiradores", explica el periodista Carlos de Prada. El contacte cutani també és una de les entrades de la càrrega tòxica a l'organisme. Una part, l'expulsa el propi metabolisme corpori, l'altra circula per tot l'organisme, es fixa a diferents parts clau i, sovint, substitueix materials naturals i esdevé precursora d'una àmplia tipologia de malalties.

L'exposició i l'edat són determinants. Una persona adulta pot tenir una càrrega més elevada i algú que s'alimenta amb productes ecològics, més baixa, però l'exposició zero no és possible. Els tòxics fets per la indústria han envaït el nostre entorn quotidià i l'atmosfera a través de pràctiques com la incineració de residus industrials per generar electricitat, una praxi molt denunciada pel moviment ecologista, especialment per l'Aliança Global per Alternatives a la Incineració (GAIA), a través de la campanya *La incineració no és la solució*.

La manca d'informació

Hi ha dos indicadors que ens podrien ajudar a entendre la gravetat del problema a Catalunya. Un és l'ús de plaguicides i adobs químics de síntesi per

hectàrea i l'altre, les tones de contaminació per quilòmetre quadrat. Segons la campanya *Respiraaspira*, les partícules nocives que hi ha a l'aire de 57 municipis de l'àrea de Barcelona causen la mort de 3.500 persones cada any.

Sovint, es parla de la concentració de la contaminació a les àrees urbanes, però no de la quantitat global estimada d'immissió. El cas és que, ambdues dades, rellevants, no estan disponibles.

Les partícules nocives que hi ha a l'aire de 57 municipis de l'àrea de Barcelona causen la mort de 3.500 persones cada any

A l'altre extrem, la mesura i el seguiment de la càrrega tòxica individual tampoc no té un seguiment continuat i general. Ni tan sols és possible fer-se-la. Les alarmes haurien de saltar, però s'imposa el silenci. La desaparició de

8.000 substàncies químiques utilitzades actualment a la UE són sospitoses pel seu possible potencial tòxic

- Gavin Schaefer

programes de vigilància toxicològica, fins i tot el desmantellament de l'Institut Sindical de Treball, Ambient i Salut (Istas) de Comissions Obreres, vol dir que la informació disponible recula, excepte les iniciatives cíviques de denúncia. S'ha abandonat l'objectiu de fer empreses lliures de tòxics i, fins i tot, les exigències comunitàries de fer els plans de reducció de residus a les indústries.

Un perill ben present

A la Unió Europea, hi ha 100.000 substàncies químiques declarades i, cada any, se n'hi afegeixen 5.000 de noves. D'aquestes substàncies, prop de 80.000 són utilitzades i, d'aquestes, 8.000 són sospitoses pel seu possible potencial tòxic, tal com assenyala el Centre d'Anàlisi i Control Sanitari (CAPS). En trobem un exemple a la campanya de la Fundació Vivo Sano per eliminar el Bisfenol A, un ingredient del plàstic present a les llaunes, els pots i els tiquets, però prohibit per als biberons.

Aquesta proliferació topa amb la capacitat de les administracions per controlar el seu procés de registre i difusió. En realitat, diuen les toxicòlogues, el coneixement dels efectes de les substàncies químiques és molt petit.

Una legislació basada en l'indar

La idea que *el verí és la dosi* i que *tot pot ser perillós quan passa un determinat l'indar* va promoure una legislació basada en la fixació de l'indar i no en els efectes, fet que va facilitar el mercadeig entre els controladors, la indústria i la capacitat de prendre mesures. Els l'indars s'estableixen i, a poc a poc, es va reduint la seva exposició, sense avaluar el rastre del dany causat. Arriba un moment en què es planteja un dilema: continuar regulant-ho o eliminar-ho mitjançant la prohibició o la substitució. Aleshores, la capacitat de pressió i el control de les institucions per part de la indústria química és decisiu. Ha estat així amb els insecticides associats a la mort de les abelles, com els plaguicides neonicotinoides de Basf, Bayer i Sygenta, denunciats per la campanya *Salvem les abelles!* de Avaaz.org, o la compra lliure de plaguicides i biocides denunciada per la Xarxa d'Acció en Plaguicides (PAN).

A més, en molts dels elements contaminants, la dosi no és decisiva ni rellevant o, més ben dit, la causa i l'efecte no s'estableixen en funció del nivell de l'exposició. Un exemple són les radiacions ionitzants, on les dosis baixes poden ser més letals; l'altre serien els disruptors endocrins, com advertia Dolores Romano. Així doncs, seguint l'exemple del biòleg nord-americà Barry Commoner al llibre *Fer les paus amb el planeta* (1992): "Hi ha una guerra entre la biosfera i la tecnosfera" i cal assentar les bases d'una química més verda, basada en l'ecologia industrial i en la biomimesi, és a dir, en la transformació cap a un disseny industrial basat en l'observació i la reproducció dels processos naturals. Un full de ruta.

JOSEP MARTÍ, DOCTOR EN MEDICINA I COORDINADOR DEL GRUP DE SALUT I MEDI AMBIENT DEL CAPS

“La pobresa és el principal determinant de la salut”

Enric Català

Oriol Agulló

El nostre entorn ens fa estar malaltes?

La malaltia no és una cosa fixa, depèn de cada context social i cada època. Ara mateix, es consideren malalties que un nen sigui entremaliat, la mort d'un familiar o que ens quedem calbs. La salut és tenir prou autonomia, solidaritat i joia de viure per tirar endavant el teu projecte vital. Això vol dir que podem estar malalts o patir alguna discapacitat i tenir molta salut.

Llavors, què hem de canviar per millorar la nostra salut ambiental?

El primer és deixar de pensar que la

salut és el contrari de la malaltia. L'OMS va establir com a determinants per la salut tenir un habitatge digne, tenir una alimentació sana, poder participar de la democràcia, tenir uns ingressos econòmics acceptables, etc. De fet, avui, el principal determinant de la salut és la pobresa. En canvi, la sanitat només actua al final de la canonada, quan les persones ja estan malaltes.

Com més serveis públics puguem garantir més sanes estarem?

Exacte. Cal nacionalitzar el sistema sanitari, ja que es tracta de garantir el dret de protecció de la salut i de l'atenció de la malaltia. No és una relació

metge-malalt, sinó que és l'Estat el que ha de proveir els ciutadans d'aquests serveis. Les retallades actuals no són casuals ni necessàries. Es poden fer actuacions destinades a millorar l'eficiència del sistema sanitari, però l'objectiu actual és fer més prim el sector públic i enriquir el privat.

L'esperança de vida pujaria amb més serveis per a la sanitat pública?

L'esperança de vida no és un bon indicador de progrés social. A partir de certa edat, la medicalització de la salut és el que ens porta a allargar la vida. Ens hem de fixar amb l'esperança de vida lliure de malaltia, és a dir, amb la qualitat de vida.

—
“Les persones amb hipersensibilitat química múltiple són les actuals sentinelles de l'espècie humana”
 —

Hem de millorar els nostres hàbits per tenir més qualitat de vida?

No només. Una acció decisiva per millorar la salut col·lectiva va ser la prohibició del plom com a detonant de les gasolines. A les àrees metropolitanes de Catalunya, tenim un 60% de vehicles dièsel que són els principals responsables de les emissions dels òxids de nitrogen (NOx). En canvi, a ciutats com Londres, Berlín o Los Angeles, l'accés de cotxes contaminants està limitat segons el nivell d'emissió dels vehicles.

Tenim una legislació poc restrictiva en l'àmbit ambiental?

Sí. L'OMS afirma que el límit de NOx, fixat en 20 µg/m³, ja ha quedat obsolet i s'ha d'abaixar. No obstant això, la Unió Europea va establir-lo en 40. Però no només falta que la legislació sigui més estricta, sinó que s'ha de fer complir.

La població està més conscienciada?

Sí, però els professionals de la salut no estan formats. Estem fent un esforç per fer-ho després d'escoltar casos on metges recomanaven als pacients de no fer cas de les afeccions provocades per radiacions com les electromagnètiques.

Cada vegada hi ha més hipersensibles. Per què?

Perquè cada vegada hi ha més càrrega tòxica a l'entorn. El treball de Miquel Porta *Nuestra contaminación interna* demostra que, dins del nostre cos, tenim més de la meitat dels compostos tòxics que es coneixen, alguns dels quals, com el DDT, ja fa gairebé vint anys que es van retirar del mercat.

Podem detectar tota la toxicitat que ens arriba?

No. Però, com afirmava l'epidemiòleg Gervais al segle XIX: “Els al·lèrgics són els sentinelles de l'espècie humana”, és a dir, són persones molt sensibles que responen a les agressions del medi molt abans que l'altra gent i, per tant, els hem de tenir molt en compte perquè ens afectaran a tots més endavant. Avui, podríem dir que les hipersensibles químiques múltiples o les persones sensibles a les radiacions són les sentinelles modernes.

CAPS, 30 anys en defensa de la salut

O.A.

Les primeres eleccions democràtiques del Col·legi Oficial de Metges de Catalunya de 1976 van dur una candidatura progressista al col·legi i, amb ella, un grup de quinze metges van fundar el Grup d'Assessoria i Promoció de la Salut, GAPS, un gabinet del col·legi especialitzat en polítiques de salut, medi ambient i salut i gènere. El grup publicava una revista de reflexió política i cultural

sobre la salut i el benestar, dirigida tant a professionals de la sanitat com a la població. D'entre els primers números, destaca especialment el monogràfic sobre les conseqüències sanitàries de l'accident nuclear de Palomares de l'any 1966. Sis anys després, però, l'any 1982, el triomf d'una junta conservadora al col·legi va dur el col·lectiu a constituir-se com a organització no governamental, anomenada Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris, CAPS.

Aquells primers anys van centrar l'activitat de l'organització en la formació de professionals, especialment en medicina familiar i en salut pública. Més endavant, es va intensificar la tasca de polítiques de salut per intentar regenerar el caràcter públic de la sanitat i denunciar la seva privatització. Actualment, l'organització defensa activament la implicació de la població en les polítiques de salut i en la millora i el control dels serveis sanitaris a través de consells estructurats.

CAPS també promou les iniciatives ciutadanes de salut comunitària, com les caminades o els cursos d'alimentació saludable. Ara fa quatre anys, l'encàrrec de dos informes del Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible (CADS), va enfortir els estudis ambientals del CAPS. Fruit de l'experiència, el dia 3 de juny presenten, al Col·legi de Metges, una revista monogràfica que avalua la contaminació ambiental actual i inclou una guia de bones pràctiques de salut i medi.

La torre de Soto

FOTOGRAFIA: E. Barba

La torre de Soto del Real s'aixeca a l'horitzó, amenaçadora, com un imponent castell de parets blanques. Però, aquesta vegada, en lloc d'evitar invasions exteriors d'hordes imaginàries, té la funció d'evitar que els seus habitants s'escapin, ja que l'edifici és una presó. Es tracta d'una de les presons més sinistres de l'Estat (el C.P. Madrid V), amb un llarg historial de tortures i maltractaments als seus interns. Entre aquests murs, han tingut lloc milers d'històries tràgiques.

Una de tantes històries: cinc joves van ingressar en aquesta presó la setmana passada. Se'ls acusava d'apologia del terrorisme. L'únic que va aportar la policia va ser una imatge on sortien camises, cinturons, pedaços de roba... i l'afirmació que havien fet una sèrie de comentaris "violents" al Facebook. Tanmateix, per al jutge, no hi ha dubte que es tractava d'una cèl·lula terrorista perillosa o de terroristes en potència. Ara, l'Audiència Nacional –complint amb el seu paper de tribunal d'excepció– amplia el seu

àmbit d'acció al capdavant de... Internet. Una altra història per no dormir: Miguel Blesa, director de Bankia durant un parell d'anys, va dipositar una fiança de 2,5 milions d'euros que havia recollit en només dos dies entre familiars i amics. Blesa havia arruïnat el banc i, com reconeixia la justícia, havia malbaratat milions d'euros dels seus propis estalviadors, havia promogut l'engany de les preferents als seus bancs... i tan ràpid com va arribar, va abandonar Soto del Real. La justícia torna a posar les coses al seu lloc. Els rics amb prou feines trepitgen la presó i, quan ho fan, compren totes les voluntats que faci falta.

I és que les presons són per als pobres, perquè tinguin por d'ingressar-hi algun dia. Serveixen per controlar els de baix amb l'amenaça poc subtil d'una vida entre reixes. Els de dalt no tenen aquesta por. Quants exemples més veurem els propers mesos?

M. Gómez

RODA EL MÓN

14

Hezbollah reconeix que envia combatents a Síria per ajudar el règim de Baixar al-Assad

16

Les organitzacions de base dels EUA defensen l'ocupació de terrenys per cultivar davant la manca de supermercats

SUÈCIA // LA POLICIA MATA A TRETS UN VÉI DE HUSBY I DESENGADENA UNA REVOLTA A DIVERSES CIUTATS

Les cendres del 'model suec'

Roger Suso
Berlín
@eurosuso

“Ja sé que cremant cotxes tenim un altre problema al barri, però almenys ara tothom ens escolta”, diu Abdissalam, un jove desocupat de 22 anys. Abdissalam va néixer a Somàlia i, quan tenia cinc anys, la seva família es va instal·lar a Fittja, un barri d'Estocolm, després d'haver sol·licitat asil polític al país escandinau, fugint de la guerra. “Només volem ser tractats com la resta de suecs i sueques”, sentència.

Durant més de set dies consecutius, mentre el país celebrava la victòria de la selecció sueca al mundial d'hoquei gel, l'esport nacional, diversos suburbis d'Estocolm i les poblacions de Södertälje, Botkyrka -ambdues properes a la capital-, Örebro, Linköping, Uppsala i Malmö han estat escenari d'uns aldarulls similars als de les *banlieues* de París, als de Brussel·les, als d'Anglaterra o als del barri del Besòs barceloní.

“Estem cansats de la discriminació quotidiana i de la xenofòbia simbòlica”

Els disturbis van començar al barri de Husby (al nord d'Estocolm) i s'han estès a altres suburbis com Fittja o Rinkeby, barris de blocs de pisos construïts durant els anys 60 pel govern socialdemòcrata per allotjar les famílies proletàries sueques (ara classe mitjana-alta) i que, des de fa anys, concentren la majoria de persones d'origen migrant del país, una classe baixa urbana immersa en l'atur i el fracàs escolar. Els aldarulls estan protagonitzats per persones joves

de la perifèria de les grans ciutats, mancades de confiança en una societat que, tal com perceben, les discrimina. Part del veïnat, indignat amb el foc nocturn, surt al carrer amb armilles reflectants per intentar apaivagar la fúria del jovent insurrecte. La policia ha detingut una desena de joves. La situació es va diluint a poc a poc, però el debat sobre la cohesió social es reprèn.

La mort a trets d'un veí de Husby, el 13 de maig, va desencadenar una revolta una setmana després, que es va saldar amb la crema de centenars de cotxes. Diverses comissaries, establiments comercials i escoles del nord i el sud d'Estocolm han estat atacades. La policia va disparar diverses vegades contra el “portuguès de 69 anys Lenine Relvas-Martins”, segons apunta el rotatiu lusità *Público*, que deambulava per Husby amb un matxet i que, presumptament,

havia amenaçat la policia. En un comunicat, la policia va dir que l'home havia mort a l'hospital. Mentida. L'home va ser assassinat al seu apartament, fet que el jovent del barri coneixia. El veïnat va organitzar una manifestació i la policia que la custodiava no va deixar d'emprar insults racistes per denigrar les participants.

EL RACISME DELS PETITS GESTOS

Per a Gabriel (nom canviat), de dinou anys, la causa de la revolta social és el racisme i el capitalisme. “Una societat polaritzada per classes i procedències”, afirma a la DIRECTA. “El jovent desconfia de la policia i de la justícia. Estem cansats de la discriminació quotidiana, de la xenofòbia simbòlica, dels controls de la policia al carrer i al metro per demanar-nos la documentació i buscar-nos suposades drogues, de la segregació

escolar...”, explica Gabriel, suec fill de refugiades assíries de Turquia i resident al barri de Rinkeby. El racisme dels petits gestos, s'anomena. El 15% de la població de Suècia és d'origen estranger. Tot i que la majoria provenen de països limítrofs amb el mar Bàltic, el debat se centra en l'exclusió social que pateixen les famílies instal·lades a Suècia que han fugit de països en conflicte per sol·licitar asil polític. En concret, de l'Iraq, Síria, l'Afganistan, Somàlia i, en el seu dia, de l'antiga Iugoslàvia, l'Iran i Xile. “El primer ministre suec Fredrik Reinfeldt i el seu govern de coalició en són els responsables principals; més enllà d'impulsar retallades de tot tipus, han cedit o han comprat part del discurs de l'extrema dreta per pescar vots i han anunciat mà dura contra la immigració”, diu Abdissalam.

LA ULTRADRETA SURT A ESCENA

Reinfeldt ha encarat la situació de la mateixa manera que David Cameron: mà dura, militarització i duplicació de la presència policial. Així doncs, es passa per alt la segregació social -la causa d'aquesta revolta- i es redueix tot a uns fets criminals. El partit Demòcrates Suecs (SD), que és present al parlament i té els seus orígens en el moviment neonazi, ha demanat diverses vegades la instauració del toc de queda als suburbis de les principals ciutats i la deportació de gent estrangera. L'SD culpa la immigració de tots els mals del país “i en responsabilitza els polítics socialdemòcrates perquè, en el seu dia, van establir una

La militància neonazi ja ha començat a patricular pels carrers

lleï d'immigració *tova*”. Segons la ultradreta, els disturbis han estat organitzats per joves islamistes i criminals que s'aprofiten del sistema de prestacions suec. La militància neonazi ja ha començat a *patricular* pels carrers. De fet, s'han reportat diverses agressions contra persones d'origen no suec. En concret, dos centenars de militants de la formació neonazi Partit dels Suecs (SVP), simpatitzants d'SD i membres del Moviment de Resistència Suec (SMR, feixista i supremacista blanc) passen pels suburbis d'Estocolm. La policia els deixa fer i el conflicte s'enquista. ◀

Efectius de bombers apaguen cotxes en flames al barri de Rinkeby d'Estocolm el dijous 23 de maig / FREDRIK SANDBERG

EL LÍBAN // LES IMPLICACIONS DEL CONFLICTE SIRIÀ EN EL DIA A DIA D'UN LÍBAN CADA VEGADA MÉS POLARITZAT

Hezbollah ja no amaga el suport militar al règim sirianà

Nico Lupo Sonnabend
Hermel (Líban)
@niluso

El soldat gesticula mentre remunta el petit monticle que hi ha a la vora del canal que separa Síria del Líban. Amb l'uniforme militar de l'exèrcit sirianà, una barba llarga i completament rapat, indica que no es poden fer fotos. Ràpidament, a l'altra banda del canal, al Líban, apareix una furgoneta a tota velocitat, de la qual baixa un individu vestit de civil i amb gorra militar. "Hezbollah! Hezbollah!", crida avançant uns passos i movent els braços perquè el soldat sirianà se n'assabenti. Aquest últim, encara molest per la presència de periodistes estrangers, fa mitja volta davant la presència del membre de Hezbollah i es retira cap al control fronterer, una petita caserna des d'on es veuen les columnes de fum que emergeixen de la ciutat siriana de Qusair.

Els partits polítics, les diferents faccions i el carrer empenyen lentament el Líban cap a la inestabilitat

En aquesta ciutat, Hezbollah ha destapat oficialment les seves intencions d'ajudar el règim sirianà de Baixar al-Assad a qualsevol preu. Localitat estratègica per la seva localització geogràfica, es troba en un punt intermedi entre Damasc i la costa, on viu la majoria de la comunitat alauita, confessió de la qual forma part la majoria del cercle pròxim al president Al-Assad, tot i que representa poc més del 10% de la població. A més, també està molt a prop de la carretera vital que connecta la capital i Alep i a pocs quilòmetres de la vall libanesa de la Beqaa, territori controlat per la milícia liba-

Un soldat sirianà, segon per la dreta, vigila la frontera siriolibanesa propera a la ciutat de Qusair el 18 de maig / MARTIN AMSTRONG

nesa i on la majoria de la població és xiïta. Els oficials del partit-milícia libanès Hezbollah havien negat reiteradament la presència de combatents a Síria per ajudar el règim sirianà en el conflicte que assola el país des de fa més de dos anys. Però el nombre creixent de taüts que arriben cada dia de Síria i els cotxes amb vidres tintats amb persones vestides amb uniformes militars que van a la frontera van forçar el líder del partit, Hassan Nasral-là, a destacar els seus interessos. Almenys 30 combatents de Hezbollah van morir el primer cap de setmana de la gran ofensiva a Qusair, iniciada el 18 de maig.

"Podeu estar del costat que vulgueu", va dir Nasral-là en una de les aparicions setmanals a Al-Manar, la televisió oficial del partit, "però Hezbollah no pot estar del costat d'Amèrica o d'Israel ni de gent que cava tombes i obre el pit i decapita altra gent". Sense oblidar les referències a Israel o els EUA en uns discursos que van dirigits específicament a les seves seguidors, la calculada estratègia del líder carismàtic del Partit de Déu és evitar l'aïllament de l'entitat més poderosa del Líban, fins i tot per sobre de l'exèrcit

libanès, molt delmat. La caiguda d'Al-Assad facilitaria la tasca d'Israel i els EUA de disminuir el seu poder en un moment en què l'Iran es troba immersa en un procés electoral i pateix grans dificultats econòmiques a causa de les sancions imposades per la UE i els mateixos EUA.

El preu que ha de pagar Hezbollah pel seu suport al règim sirianà és l'odi creixent d'una part de la societat libanesa, molt polaritzada pel conflicte sirianà, però ja molt dividida des de l'any 2005, quan l'antic primer ministre Rafic Hariri va ser assassinat i les tropes sirianes es van retirar d'un país que ocupaven des dels temps de la guerra civil, que va finalitzar l'any 1991.

Hores després del discurs de Nasral-là que justificava la presència de combatents de Hezbollah a Síria, els suburbis de Beirut, una de les fortaleses del partit, van ser assolits per tres coets d'escassa potència. Tot i que el tercer no va arribar a explotar, els altres dos van provocar ferides a quatre persones.

Saad Hariri va respondre a les declaracions de Nasral-là: "La resistència anunciada és un suïcidi polític i militar a Qusair". Fill de Rafic, Saad va heretar el

lideratge de Futur, el partit sunnita més important i antònim de Hezbollah. Les paraules dels dos líders reproduïen els sentiments de la població a favor o en contra del règim. Si el govern libanès ha aconseguit -amb un èxit relatiu- mantenir-se neutral davant el conflicte sirianà mantenint una posició de dissociació, els partits polítics, les diferents faccions i el carrer empenyen lentament el Líban cap a la inestabilitat.

Els cada vegada més reiterats combats a la ciutat costanera de Trípoli, al nord del país, en són una mostra. Els barris adjacents de Bab el Tebbaneh i Yabal Moshen, dos dels més pobres del Pròxim Orient, fa dècades que són escenari d'enfrontaments. Però l'esclat del conflicte sirianà ha exacerbat la situació. El primer de majoria sunnita i el segon alauita reproduïen a petita escala la lluita que es viu al país veí. Els enfrontaments de l'última setmana ja han costat la vida a 30 persones. Els líders polítics i religiosos dels barris van pactar una treva, però ningú no ha mostrat cap interès real per reconduir la situació més enllà d'aturar momentàniament els trets. ◀

**HTX
ROCK 15**
HATORTXUROCK

15 EDICIONS SENSE VOSALTRES
1.000 KILOMETRES AMB VOSALTRES

1 DE JUNY ENTRECEMENTERIOS ATARRABIA

FERMIN MUGURUZA **BERRI TXARRAK**

RIOT PROPAGANDA
LOS CHIKOS DEL HAIZ-HABEAS CORPUS

LA JODEDERA **IHESKIDE**

DJ. JOTATXO

OBERTURA DE PORTES **18:00**

APORTACIÓ ANTICIPADA

naiz:

WWW.HATORTXUROCK.ORG

PALESTINA // LA POLITITZACIÓ DE LA PESCA I L'ENERGIA A LA FRANJA DE GAZA

La disputa pel mar de Gaza

Gal·la López
Ciutat de Gaza
@GallaLop1

El govern israelià va anunciar, el 14 de maig, l'aprovació del retorn a les sis milles nàutiques -fins ara eren tres milles- per a les persones de Gaza que es dediquen a la pesca. Una política que s'emmarca dins les negociacions de l'última treva entre Israel i Hamàs, després de la darrera operació militar -anomenada *Pilar Defensiu*- duta a terme per l'exèrcit d'Israel a la Franja de Gaza, on van morir 166 palestines. L'anunci de la retornada a les sis milles nàutiques, es queixa Zakaria Baker, membre i coordinador de la comunitat de pescadors de l'organització Union of Agricultural Work Comitee (UWAC), arriba quan gairebé ja s'ha acabat la temporada de la sardina, una campanya insalvable per

persones arrestades, vuit vaixells confiscats i nou vaixells danyats -alguns dels quals han quedat inservibles-, a banda de destrosses de material (xarxes, focus, etc.). El 85% d'aquestes agressions es van produir dins les tres milles nàutiques.

Malgrat les declaracions del 14 de maig, el matí següent, l'exèrcit israelià va disparar contra els pescadors dins les sis milles nàutiques i va incomplir, poques hores després de l'anunci, l'acord que s'havia compromès a respectar. El govern de Benjamin Netanyahu intenta guanyar la partida mediàtica amb polítiques que afavoreixen l'apartheid, però fent moviments que semblen democràtics. També aquesta setmana, l'Estat israelià ha fet públic que la mort -mediàtica i televisada- del nen de dotze anys Mohammed al-Durrah, símbol de la segona intifada, l'any 2000 és falsa, una simulació, i acusa el periodista que va gravar les imatges de mentir i manipulador.

LA POLÍTICA DE PESCA

Fins ara, els professionals de la pesca de Gaza només es podien allunyar fins a tres milles nàutiques de la costa, un acord unilateral que va imposar Israel malgrat

els Acords d'Oslo de 1993, que estableixen el límit de vint milles nàutiques de la costa, que es van reduir a dotze després de la segona intifada. El 2006, després de les eleccions democràtiques i del triomf de Hamàs a les urnes, Israel va decidir, amb l'aprovació de la comunitat internacional, il·legalitzar aquesta facció política titllant-la de terrorista. Va ser llavors, quan va imposar el setge de les sis milles nàutiques que, una vegada més, es van reduir a tres el gener de 2009, arran de la guerra desencadenada després de l'operació Plom Fos.

Gaza pateix l'asfíxia del setge des de fa gairebé set anys, des del juny de 2007. La vida, la psicologia i l'economia de la zona es veuen profundament afectades per l'empresonament imposat per les forces d'ocupació israelianes per terra, mar i aire. En aquestes circumstàncies, la pesca juga un paper fonamental per a la població de Gaza perquè, juntament amb l'agricultura, és un dels sectors més importants de la

La hassaka, una barca per a dues persones, és l'embarcació més utilitzada a Gaza / GAL·LA LÓPEZ

franja. El fet de poder pescar a tres, sis, dotze o vint milles té conseqüències directes per a la supervivència de milers de famílies; implica poder pescar peix i diferents peixos o no pescar-ne, poder vendre peix o no vendre'n.

GAZA A LA COSTA

En la disputa pel mar de Gaza, però, hi ha gat amagat. El 1999, la multinacional britànica BG Group va descobrir un gran dipòsit de gas (més d'1,4 trilions cúbics, equivalents a quatre bilions de dòlars), localitzat a quinze milles de la costa de Gaza. Aquesta reserva garantiria l'electricitat necessària per a la població palestina durant tota una dècada, amb prou excedent per a la importació, cosa que equipararia Gaza amb Dubai. La companyia BG Group va proposar construir un gasoducte directe a la costa de Gaza i un altre a Cisjordània. No obstant això, Ariel Sharon, elegit primer ministre el 2001, va declarar que mai no compraria gas a Palestina. Les pressions de l'exprimer ministre britànic, Tony Blair, van adreçar les negociacions del BG Group cap a Egipte i Israel. Aquest descobriment es fa en una zona plena de gas i de petroli, en una àrea que s'estén des d'Egipte fins a Síria, passant per Gaza, Israel i el Líban. Segons el Servei Geològic dels EUA, aquesta zona tindria una capacitat de 122 trilions cúbics de gas natural i 1,7 bilions de barrils de petroli.

Mentre Israel s'esforça a mantenir el bloqueig amb l'excusa de combatre el terrorisme, milers de famílies palestines pateixen les conseqüències de l'embargament. Les sis milles nàutiques no són, doncs, cap regal per a una població que no pot viure lliurement. El setge ha d'acabar, és impossible construir la pau sobre un poble trepitjat i humiliat diàriament. ◀

La pesca és un dels sectors més importants per l'economia de la franja de Gaza

a moltes famílies que, aquests darrers mesos, s'hi jugaven molt. Zakaria va explicar que, si el govern israelià ha decretat el retorn a les sis milles nàutiques és perquè sap de bona tinta que els peixos no es poden pescar en quantitats suficients fins a les vuit o nou milles nàutiques. Segons fonts de les Nacions Unides, entre l'any 2000 i el 2010, el nombre de professionals de la pesca va minvar de 10.000 a 4.000 persones arran de l'escassetat de peix i de la perillositat que suposen els atacs israelians. Segons Khalil S. Shaheen, membre del Palestini Center of Human Rights (PCHR), les estadístiques de les agressions que ha patit el col·lectiu pescador des que es va anunciar la treva són les següents: 45

Vaixell atacat per l'exèrcit d'Israel abandonat al port / GAL·LA LÓPEZ

LA DIRECTA PUNTS DE VENDA

ADREÇA
Papeteria Abrebra - Pg. de l'Estació 21
BARCELONA — Ciutat Vella
Taller de Músics - Requesens, 3
Icària - Arc de Sant Cristòfol, 11-23
Xarxa Cursum Solidari - Pl. Sant Agustí Vell, 15
El Lokà - Gara, 1bis
La Rosa de Foc - Joaquín Costa, 34
Logofobia - UB Raval, Dm. 10-18h
Quiosc Colom - Rambles
Etnomusic - Bonsuances 6
Quiosc Tablers - Rambles
BARCELONA — Eixample
Quiosc Menu - Napoleó Rosselló
BARCELONA — Gràcia
Aldarri - Martínez de la Rosa, 57
Cap i Cua - Torrent de l'illa, 99
Intoespaç - Plaça del Sol, 19

Talla - Verdú, 12
Papeteria Cercles - Ballen 201
Estanc - Roselló amb Castellanos
BARCELONA Guinardó
Rocaquinarria - Xiprer 13
BARCELONA — Nou Barris
Casal de Barri de Prosperitat - Plaça Àngel Pestana s/n
Ateneu Popular de 9 Barris - Portlligat, 11-15
Can Basté - Fabra i Puig, 274
BARCELONA — Sant Andreu
Bar La Ura - Corolau, 16
Quiosc Comerç - Plaça Comerç
Quiosc Rambla - Fabra i Puig, 10
Ateneu Llibertari - Corolau, 82
BARCELONA — Sant Gervasi
Quiosc Punt i Coma - Guillem Tell, 29
Quiosc - República Argentina, 233

Quiosc - Tussot, 38
Llibreria Hernández - Passatge Reina Elisenda de Montcada 2
BARCELONA — Sants
Centre Social de Sants - Oribelles, 30
Espai Obert - Violant d'Hongria, 71
La Ciutat Invisible - Riego, 36
Torneo d'Escudella - Premià, 20
Telleria Malea - Riego, 16
Quiosc Colveres - Sants, 79
Quiosc Francisco - Vilardeell Cooip57 - Premià, 16
Kollom Club - Rosend Anas, 9
BELLATERRA
Quiosc de Ciències de la Comunicació
BERGÀ
Llibreria La Mafalda - Plaça Viadomat, 21

CALDES DE MONTBUI
Quiosc del Carreró - Av. P1 Margall, 183
Papeteria Can Rosell - Av. Josep Fontcoberta, 118
CARDEDEU
Quiosc del Centre - Ctra. de Cánoves, 4
CORNELLÀ DE LLOBREGAT
CST - Ctra. d'Espoliques, 46
Ateneu Popular - Jacint Guerrero, 8
ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Ubuú - Joaquim Rosal, 22
Quiosc - J. Rosal amb Laureà miró
GAVIA
Art Votalec - Sant Joan, 1
GIRONA
Les Voltes - Plaça del Vi, 2
Quiosc - Plaça Catalunya
Logofobia - U06, D1, 10-18h.

GRANOLLERS
Llibreria La Gralla - Plaça dels Cabrits, 5
Anònims - Miquel Ricomà, 67
El Raoc Ecològic - Roger de Flor, 86
L'HOSPITALET DE LLOBREGAT
Quiosc - Plaça del Repartidor
CSO L'astill - Av. Vidrancer, 22
CIC - Mare de Deu de Montserrat, 10
Aula de Cultura de St. Josep - Av. Santa Eulàlia, 32
IGUALADA
Llibreria Cal Raball - Santa Caterina, 17
Uegim - Ptg. Capità Gall, 4
LEIÇA
Can Ramon - Baixada de la Trinitat 5
Espai Fundació - P1 Margall, 26
MANRESA
Moés - Jocs de la Pilot, 9

MARTORELL
Llibreria Miró - Francesc Santacana, 12
Llibreria Estel - Francesc Massana, 16
MATARÓ
Llibreria Dòria - Pujol, 9
MOLINS DE REI
Barba - Rafael Casanova, 45
PALMA DE MALLORCA
Llibreria Mallorca - Espèria de Santa Eulàlia 11
EL PRAT DE LLOBREGAT
Llibreria Drac - Ferran Puig 38
RIPOLL
Gràfic Paper - Progres 27 / Mossen Cirilo Verdaguier, 14
RIPOLLET
El Local - Monturiol, 32
SABADELL
Can Capadabanca - Comte Jofre 30

SANTA COLOMA DE GRAMENET
Aramateix - Montserrat 3
La Krida - Sicília, 97
Distribuyves - Sant Ramon, 22
SANT BOI DE LLOBREGAT
Bar Sense Nom - Pl. de les Preses, 3
Oxitri - Ronda Sant Ramon, 115
SANT FELIU DE LLOBREGAT
Ateneu - Vidal Ribas, 23
Teteria India - Jacint Verdaguier, 9
SANT JOAN DESPI
Kiosk Dot - Pg. Canal / Av. Barcelona
La Repetida - Galícia, 6
SANT PIERRE DE RIERS
Gabbada - Plaça de la Font, 2
LA SEU D'URGELL
Llibreria La Llibreria - Sant Oti, 1
SITGES
Quiosc Can Jorret - Major, 8

TARRAGONA
CGT - Rambla Nova, 97-99, 2n
TÀRRAGA
Llibreria Bufavents - Major, 23
Fam Cadena - Av. Barcelona, 81
TERASSA
Terrassa Respon - Societat, 6
SANT FELIU DE GUÀRDIA
Ateneu - Vidal Ribas, 23
VALÈNCIA
Café Tendur - Silvia Romeu, 16
Llibreria Sahiri - Danzas, 5
Sodepau - Carrissers 6
VILADRAUS
Llibreria Els Nou Rals - Sant Joan, 19
VILAFRANCA DEL PENEDÈS
La Fornal - Pines, 17
VILANOVA I LA GELTRÚ
Ateneu Vilanova - Plaça Llargu, 19

EUA // LES ORGANITZACIONS DE BASE DEFENSEN L'OCCUPACIÓ DE TERRENYS PER CULTIVAR DAVANT LA MANCA DE SUPERMERCATS

Barris treballadors: zona sense aliments

Laia Gordi
San Francisco
@miravent

Les grans ciutats dels Estats Units estan vivint un fenomen sense precedents, els anomenats *food deserts* o deserts de menjar: grans barris pobres, de classe treballadora, sovint negra o mulata, on no hi ha supermercats i, per tant, no hi ha accés als aliments.

Les grans cadenes de supermercats prefereixen instal·lar-se als suburbis de classe mitjana-alta, bàsicament blancs, on la població té més capacitat adquisitiva. Les cadenes de supermercats de preus econòmics tampoc no es volen situar a determinades àrees de les ciutats perquè consideren que són perilloses. Així doncs, en aquests barris marginalitzats, només hi sobreviuen petits negocis alimentaris, que són més cars i ofereixen poc producte fresc i molt d'alcohol: els *liquor stores*. Les famílies, per tant, es veuen obligades a sortir del barri per fer la compra, cosa que, sense cotxe, és pràcticament impossible, motiu pel qual sovint és més fàcil i més barat alimentar-se als establiments de menjar ràpid.

Els 'food deserts' són el resultat d'una desinversió pública i privada crònica

"El desenvolupament urbà dels EUA, sobretot després de la Segona Guerra Mundial, quan es va invertir en autopistes, va traslladar la classe mitjana blanca als suburbis rics i, amb ella, els serveis", explica Michelle Mascarenhas-Swan, membre de Movement Generation, una organització voluntària i horitzontal que treballa per canviar l'economia alimentària nord-americana. La situació dels *food*

deserts és "el resultat d'una desinversió pública i privada crònica en aquests barris", continua Mascarenhas-Swan.

La solució que proposen els ajuntaments és facilitar l'establiment de grans cadenes de supermercats barats als barris treballadors oferint-los rebaixes d'impostos, però els moviments veïnals i diverses organitzacions com Movement Generation reclamen poder participar en la discussió per trobar solucions més socials. Aquests supermercats barats, denuncien les organitzacions, no ofereixen menjar de qualitat, el personal que hi treballa no està sindicat i, sovint, presenten el problema afegit de la inexistència d'un transport públic que t'hi acosti. "A Detroit, per exemple, la ciutat està en fallida i l'Ajuntament ha privatitzat i retallat el pressupost dels transports públics. Això significa que una persona gran o una mare soltera que abans agafava un autobús per anar al supermercat ara n'ha d'agafar dos, de dues companyies diferents, pagar dos tiquets i caminar

quatre illes de cases per fer el transbord", explica la coordinadora de Movement Generation des d'un hort urbà situat al sud de Berkeley.

Situacions com les de Detroit -fins i tot sense fallida econòmica del municipi- es repeteixen arreu dels EUA. L'oest d'Oakland (a mitja hora de Berkeley amb cotxe), que és una ciutat de classe mitjana-alta, és un exemple de *food desert* per falta de transport.

Des de fa una dècada, diverses organitzacions petites i grans d'arreu dels EUA treballen perquè el control del menjar canviï de mans. "La gent necessita recuperar la terra i la força de treball per reconstruir l'economia -que avui dia no funciona- i cobrir les necessitats de les persones i no les de les corporacions", explica Mascarenhas-Swan. "Treballem amb grups que es volen organitzar. Quan la població recupera terrenys públics o privats que no han estat utilitzats durant anys i hi cultiva els seus propis aliments, comença una nova història i, quan les

autoritats vénen i diuen 'no, no pots treballar aquesta terra', comença una lluita i hem d'estar preparats perquè no sigui una lluita individual contra la policia, sinó una lluita més gran, de la comunitat i de la ciutat, contra el funcionament de l'economia", continua.

DEMOCRÀCIA ALIMENTÀRIA

"Per què he de treballar per tenir un sou i poder alimentar els meus fills si, després, pago una cangur i una persona que em faci la neteja perquè jo no sóc mai a casa?", es pregunta Mascarenhas-Swan. "El que necessito realment és cultivar els meus aliments, ensenyar a cultivar als meus fills i treballar en comunitat, de manera que dues persones s'ocupin de la mainada al matí, mentre d'altres treballen a l'hort. Hi ha maneres de repensar l'economia", es respon.

Movement generation, a més de fomentar la creació d'hortos urbans i el missatge polític que comporta, treballa com a plataforma per connectar organitzacions i crear un moviment ecologista de democràcia alimentària més fort. També col·labora amb altres entitats californianes -que ajuden a aprendre a cultivar o a gestionar de manera més eficient l'aigua de la pluja als horts urbans- i treballa per crear una col·laboració amb granges i agricultores rurals que vulguin intercanviar productes i serveis. També trobem iniciatives com People's grocery o Mandela Market Place, cooperatives de treballadors o de consumidores que obren supermercats per adreçar el problema dels *food deserts* i la manca de governança popular sobre els aliments. ◀

Un dels espais recuperats per la xarxa d'hortos urbans de l'oest d'Oakland / HOWARD DYCKOFF

Economia racialitzada

Salari, classe i ètnia són conceptes íntimament lligats als EUA. El fet de ser negra, hispànica o blanca defineix, en general, la classe social, les expectatives laborals i, fins i tot, l'esperança de vida. És el resultat d'un procés històric d'explotació econòmica racialitzada, que comença amb l'explotació i l'intent d'extermi dels pobles indis americans, continua amb l'esclavatge i, actualment, s'aprofundeix amb l'adjudicació de les feines més mal pagades i marginals -el treball domèstic i rural- a les persones migrants i la població negra o mulata de classe treballadora. La situació, a més, alimenta el racisme entre ètnies de la mateixa classe baixa.

Adtlántida.tv: lliure i en directe

En sinergia amb altres xarxes telemàtiques lliures com Guifi.Net, Marsupi.org i Giss.tv

Griselda Casadella
@grizlda

Un cop superada la quantitat d'aportacions mínima a Goteo.org, ja podem dir que neix una plataforma alternativa, lliure i comunitària de *streaming*, que ens permetrà retransmetre en directe el que passa als carrers i les places, tant des de la web com des del telèfon mòbil. Originària de Galícia, Adtlántida.tv també arribarà als espais rurals o de muntanya, on no arriba la cobertura del 3G. I és que gairebé tot el que demanaries a una eina de *streaming* i més, Adtlántida.tv ja ho té.

Ad és el prefix llatí per dir *cap a*, i, per això, una vegada més, aquesta és una experiència on compta tant el destí final com el viatge que has de fer per arribar-hi. En aquest procés, Adtlántida.tv compta amb la col·laboració de més d'un centenar de micromecenades que ja han aportat diners en forma d'avançament del que, d'aquí uns mesos, podran usar de manera exclusiva: per 35 euros, un compte de mediateca (on pujar els nos-

Aquesta eina de la comunitat s'ha dissenyat íntegrament amb software lliure i s'allotja a servidors autogestionats

tres vídeos, similar a un Vimeo); per 55 euros, un compte de *live streaming* (similar als comercials Bambuser, Ustream...); per 150 euros, assistència tècnica per muntar un *streaming* específic, i per 450 o 750 euros (dependent de les hores que requereixi), la possibilitat de poder incloure *features* o necessitats pròpies als plans de desenvolupament d'Adtlántida.tv.

La diferència amb Vimeo o Bambuser és que Adtlántida.tv està dissenyada íntegrament amb software lliure, s'allotja a servidors autogestionats, no censura continguts, no conté publicitat i és una eina de la comunitat, que en rep un retorn en forma d'aportació de coneixement lliure: el codi desenvolupat per a la web i les aplicacions és General Public Licence (GPL) -per permetre'n la distribució, l'ús i la modificació lliures- i inclou una Free Documentation License per a la documentació.

RÀDIO I TELEVISIÓ LLIURE

Adtlántida.tv està desenvolupant l'eina que ens permetrà fer les nostres emissions de vídeo i àudio lliures (lliures pel programari, pels continguts i per l'allotjament als servidors) en directe. En si, es tracta d'una xarxa d'aplicacions (web, app per a mòbils, servidors de *streaming* i APIS) que ens possibiliten emetre i consultar *streaming* en demanda -material publicat a la mediateca en qualsevol moment, des de qualsevol dispositiu lliure i des de qualsevol lloc.

COMPANYES DE VIATGE

El col·lectiu Marsupi, rizoma de servidors autogestionats, s'encarregarà del servidor *streaming*, del seu manteniment, de l'ample de banda i també treballarà en la instal·lació del software per gestionar els *streamings*. De fet, ja ha cedit -per fer de màquina de proves- una *màquina virtual* per a les tècniques d'Adtlántida.tv.

El servidor de *streaming* estarà connectat a Guifi.Net per trencar la fractura digital amb el món rural o allunyat de les xarxes 3G. Si no hi ha Internet allà on som o allà on tenim pensat fer algun esdeveniment que volem retransmetre, tenim l'opció de connectar-nos a un node de Guifi.Net i arribar al servidor de *streaming*, que s'encarregarà de

difondre la nostra emissió tant per Guifi.Net com per Internet. Actualment, Guifi.Net compta amb més de 20.000 nodes operatius (prop de 16.000 dels quals són a Catalunya) i el ritme de creixement de la xarxa oberta, lliure i neutral és exponencial.

SUPORT DE LA UNIA

Adtlántida.tv ha tingut com a mecenes la Universitat Internacional d'Andalusia (UNIA), que la va seleccionar com a una de les propostes del seu programa *Capital Riego*, gràcies al qual, durant la primera fase de la campanya de micromecenatge per assolir el mínim de diners necessaris, la UNIA replicava cada aportació feta amb la mateixa quantitat, fins a arribar als 4.000 euros (2000 euros aportats per la UNIA). Altres maneres de donar suport, no econòmic, al projecte són oferir-se per fer de *tester* i per fer traduccions de l'app per a Android. De moment, ja se sap segur que existirà en gallec, castellà i català, però poden haver-n'hi tantes com vulguem.

Un centenar de micromecenades ja han aportat diners al projecte d'Adtlántida.tv

L'AUDIOLEAKS

Aquesta eina està pensada per a la comunitat creativa en un sentit ampli i també per a totes les persones en general. El seu disseny està pensat perquè tingui un maneig fàcil i intuïtiu, de manera que una de les utilitats pensades des d'Adtlántida.tv és servir com a eina ciutadana de transparència i denúncia social. Un exemple d'això és Audioleaks, una app per a mòbils amb la qual, prement un sol botó, transmetem àudio en directe cap a Internet. Com a novetat de darrera hora, aquesta aplicació també podrà ser *multistreaming* (és a dir, podrà haver-hi una emissió simultània des de diversos terminals o telèfons). ◀

+ info

Adtlántida.tv: www.adtlantida.tv
Marsupi: www.marsupi.org
Guifi.Net: www.guifi.net
Giss.tv: www.giss.tv
Campanya a Goteo: goteo.org/project/adtlantida-tv

EXPRESSIONS

Si hi ha 'groove', hi ha moviment

El webdoc Groove BCN indaga sobre l'escena de la música negra a la ciutat

Estel Barbé
@La Directa

La música negra a Barcelona, una escena que existeix o un conjunt de grups que subsisteixen al submón *underground*? Groove BCN és el resultat d'una aliança de la plataforma webdoc i Blackcelona sota la direcció de Clàudia Prat Aparicio (*Ms Groovie*) i la producció i l'assessorament musical de Ferran Amado (*Boogaloo Investigator*). 36 minuts de pur *soul & funk* amb sabor mediterrani com a primer tast per un projecte que pretén anar molt més enllà.

Tot comença al Jamboree amb una de les bandes de referència, The Excitements, i amb un "Barcelona, we missed you" de la veu que lidera el grup, Koko Jean-Davis. Sense *frames* pel mig, la paraula passa als més joves, els Jizzy-Free, el saxo tenor dels quals, Roger Batllori, afirma que "a Barcelona, hi ha un moviment, tot i que encara és latent". A partir d'aquí, un audiovisual de present on, bàsicament, al marge de

La qüestió principal que es planteja al documental és si podem parlar d'una escena musical pròpia del sector

gravacions de directes, hi ha intervencions de les protagonistes i activistes actuals de l'escena musical afroamericana barcelonina. En aquest sentit, la qüestió principal que es planteja al documental és si podem parlar d'una escena musical pròpia del sector i saber si hi ha un públic potencial. Directes i bons videoclips de The Black Beltones,

Los Fulanos, Tirantlofunk, Elèctric Gzarella, The Flytones, Hipnotik Orchestra, Marina BB Face & The Beatroots i molts més s'uneixen a alguns dels espais de referència del sector -el Jamboree, el Marula Cafè o l'iniciàtic centre cívic Boca Nord- i als promotors com el col·lectiu Superfly Party, als camp bases com Nació Funk o als cicles *9b in black* i *Say it Loud*.

"És fonamental que a Barcelona es faci i es prediqui la música negra i els seus valors. No tot és *indie* ni pop ni mestissatge a la ciutat", declara Lalo López, una de les veus i guitarres consagrades del sector i impulsor de grups com la mítica Fundació Tony Manero i, posteriorment, Cardova o Chocadella Internacional. I continua: "La música negra és subsistència i guerrilla". Una de les poques dones de l'escena, Gemma Tutusaus, de Betty Belle, afirma que "més que *underground*, és que els programadors o qui sigui no li veuen sortida. I això que, després, vas a un concert de música negra i veus que la gent gaudeix molt". Totes coincideixen a dir que, en moltes ocasions, s'hi trenquen les banyes i hi dediquen grans esforços per arribar a casa amb cinquanta euros a la butxaca i locals que no s'han omplert. Com diu Miguelito *Superstar*, de Fundació Tony Manero i Nació Funk, "hi ha un auge de bandes, però on els femem si no hi ha lloc per a tots?".

Clàudia Prat, després d'haver fet aquest primer documental i amb molt de material extra a les cintes, creu que "a l'escena, hi ha grups, però encara s'han de connectar i, a partir d'aquí, tindran més públic. Si es comencen a promoure els uns als altres, es crearà l'escena; però, ara mateix, parlem d'un embrió".

Escena, embrió o submón *underground*, com a mínim, si això s'acaba, que continuï el *boogaloo*. ◀

Fotogrames del webdoc Groove BCN

Més enllà del directe hi ha el webdoc

"A part del documental, hi ha la proposta webdoc: crear un espai web on els grups es poden registrar, incloure vídeos, obtenir informació i una agenda col·lectiva de concerts. Groove BCN pretén dinamitzar i alimentar la moguda i ho promocionem tot. La idea és que el documental vagi alimentant el portal". En definitiva, una xarxa social d'experimentació web, narrativa audiovisual i passió per la música negra inserida a www.blackcelona.cat, portal a través del qual els grups de soul o funk poden crear un perfil propi i difondre la seva música. Clàudia Prat continua afirmant que, sobretot, els interessa "gastar el documental", que circuli tant com pugui i "d'aquí uns mesos, depenent del material, fer una segona part. I després fer una reconclusió a veure si això ha funcionat". De moment, l'escenari és prometedori: el documental ha tingut força impacte interactiu i, actualment, s'està subtitulant en francès per fer una presentació en un festival per aquelles terres on "el soul i el funk es porten més".

Groove BCN

Idea, guió i direcció: Clàudia Prat Aparicio
Producció i assessorament musical: Ferran Amado
Durada: 36 minuts
Visió a: ves.cat/gtnH

Més info:

www.blackcelona.cat
www.webdoc.cat
Twitter: @MsGroovie Facebook: www.facebook.com/GrooveBCNwebdoc

En tots aquests punts podreu col·laborar directament a la campanya de micromecenatge sense necessitat d'ordenador i durant els 40 dies que dura la campanya Gràcies!

El Lokal • Cera, 1 bis **BARCELONA**
La Ciutat Invisible • Riego, 35 **BARCELONA**
La Torna • Sant Pere Màrtir, 37 **BARCELONA**
CSO La Gordíssima • Pons i Gallarza, 10 **BARCELONA**
Casal de Prosperitat • Pl. Àngel Pestaña **BARCELONA**
Ateneu Popular 9 Barris • Portlligat, 11 **BARCELONA**
Casal 3 Voltes Rebel • Pg. Urrutia, 125 **BARCELONA**
El Forn • St. Pere 5 **GIRONA**
Bar B12 • Plaça del Vi, 11 **GIRONA**
Sageta de Foc • Trinquet Vell, 15 **TARRAGONA**
Can Ramon • Baixada de la Trinitat 5 **LLEIDA**
Casal Panxo • Mossen Huch 19 **BERGA**

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT Mare de Deu de Montserrat, 10 • **CIC**
CORNELLÀ DE LLOBREGAT Jacint Guerrero, 8 • **Ateneu Popular**
ESPLUGUES DE LLOBREGAT Joaquim Rosal, 22 • **Ubud**
MARTORELL Llosellas, 12 • **CSO La Vila**
SANTA COLOMA DE GRAMENET Montserrat 3 • **Aramateix**
SABADELL Comte Jofre, 30 • **Can Capablanca**
GRANOLLERS Prat de la Riba, 31 • **Casal L'Esquerda**
MATARÓ Carreró, 31 • **Atzucac**
VILANOVA Plaça Llargà, 19 • **Ateneu Vilanoví**
REUS Sant Elies, 8 • **Despertaferro**
PREMIÀ Sant Cristòfol, 41 • **CSO Can Sanpere**

Noves narratives transmèdia

És fàcil conèixer-ne el bressol, però difícilment saps per on s'acabaran escapant. Neixen, es ramifiquen, s'esmunyen com un talp, es multipliquen, es desordenen i rebroten a la superfície. Són moltes històries dins d'una sola, petites finestres per les quals s'albira una mateixa realitat des de diferents coordenades. Són narracions transmèdia, que naveguen d'una plataforma a l'altra per constituir una mateixa creació que s'adapta a les noves maneres de llegir d'un públic que, probablement, si no fos així, quedaria molt allunyat del gènere documental

Mireia Chavarría
@miretxebarria

Espernes d'il·lusió als ulls i un ambient distès amb bones sinèrgies. És en aquest context que es va acollir la primera trobada de creadores webdocumentals, el 24 de maig al barri de Gràcia. Com qui porta tot el matí cuinant a foc lent i deixa fer un primer tastet del pastís a la seva filla, tant artistes com assistents es delien per mostrar i degustar, respectivament, projectes que feia temps que es covaven en silenci i que mai no havien estat exposats al públic. I és que, si bé en d'altres països -com als estats francès, alemany o danès- la creació de webdocumentals és més habitual, els primers documentals interactius realitzats a l'Estat espanyol no han començat a veure la llum fins ara.

La trobada, organitzada per un grup d'artistes provinents de la televisió, la programació web, el documental i el vídeo, vol ser un primer contacte entre gent interessada a fer recerca i experimentar en les noves maneres de narrar que està adoptant el documental gràcies al suport web i a les noves tendències transmèdia. En definitiva, per compartir coneixements, promoure la cultura lliure i posar en comú els projectes de documentals interactius que cadascú portava a la motxilla.

Els webdocs presentats van ser una mostra del caràcter voluble del format i de l'allau de línies creatives que és capaç de generar

La majoria d'ells autofinançats o finançats amb l'ajuda d'unes poques subvencions, els webdocumentals presentats a l'esdeveniment van ser una mostra del caràcter voluble del format i de l'allau de línies creatives que és capaç de generar. Des d'*Els 400 anys*, un mosaic d'experiències vivencials sobre la vellesa,

allotjat gratuïtament a la pàgina web del diari *Ara*, fins a *The war at home*, un projecte que alberga una multitud de punts de vista de la Guerra Civil des de l'interior de les famílies, entre altres. "És un documental sobre com el llenguatge està construint memòria col·lectiva dins les cases", va explicar una de les iniciadores d'aquest darrer projecte. També es va mostrar el projecte *Solos*, de les creadores de *SEAT: Las sombras del progreso* i d'altres projectes sobre les lluites autònomes durant la dictadura i la transició, com *Autonomiaobrerana.net*.

Recordar, construir, compartir... El format del webdocumental permet concebre una obra que integra una gran quantitat d'arxius, ja siguin documents sonors, audiovisuals o gràfics, en una gran diversitat de suports que ofereix la mateixa xarxa: youtube, facebook, twitter, blocs o, fins i tot, galeries fotogràfiques fora de la xarxa. És per això que, sovint, se'ls anomena *transmèdia*, ja que viatgen de plataforma a plataforma de manera completament lliure. No es tracta, però, d'un vaixell que traça un viatge d'una càpsula a l'altra, sinó que es tracta

d'un trajecte molt més dialèctic. L'obra ha de ser concebuda des d'una perspectiva multimèdia perquè el webdocumental no sigui un mer contenidor de continguts. En aquest sentit, la cirereta del pastís va ser el projecte *Constelaciones Online*, una iniciativa que ha configurat un espai virtual que permet una flexibilitat enorme, tant per a les espectadores com per a les creadores, que es confonen fàcilment, ja que qualsevol persona pot formar part del procés creatiu. La plataforma, que és de codi lliure i que concep com una aportació personal a la xarxa, sosté el que les creadores van anomenar "cartografies documentals".

Atretes pels processos de gentrificació i la relació entre urbanisme i societat, van projectar un plànol virtual on van definir tres barris que els interessaven: Barrios Altos (Bilbo), el barri del Remei (Vic) i el Poblenou (Barcelona). Però això només seria el detonant per encendre tot un procés col·laboratiu de generació de documentació de tota mena, amb l'ajuda dels col·lectius o persones de cada barri. Fluctuant entre el barri i la xarxa, les veïnes van edificar una imatge desestigma-

titzada del seu lloc de residència posant el focus als processos de resistència veïnal i de participació activa ciutadana i permetent, així, que qualsevol persona del món s'hi apropés sense prejudicis. El projecte, que s'instal·larà a d'altres barris d'arreu de l'Estat espanyol, no té cap meta, sinó que és un procés continu i, de moment, infinit. "El més excitant és que no tenim programat el que passarà", va concloure una de les realitzadores del projecte.

Així doncs, el webdocumental es presenta com una aventura creativa, i no només per a les seves iniciadores, sinó també per al públic. Un públic que, esgotat pel ritme pausat del documentals tradicionals, fet que ha acabat restringint el gènere a unes poques espectadores, ara se sent atret per un tipus de narració de la qual pot formar part. De vegades protagonista o fins i tot narrador, aquesta possibilitat d'interacció li ha concedit un rol privilegiat de participació que fa que formi part del projecte i s'hi involucri d'una manera diferent.

Podria ser el principi de la deselitització del gènere, d'un acostament a la nova manera de llegir cultura, o una simple adaptació del documental als nous temps... Uns nous temps caracteritzats per un capitalisme salvatge que ha acabat modificant els hàbits de consum de les espectadores. Acostumades a encegar-se per la multitud de flaixos d'informació que configuren el seu dia a dia, ja no poden mirar un documental sense tenir altres pantalles enceses on poder fer zàping. ◀

La primera trobada de creadores de webdocumentals va permetre a les assistents compartir i enriquir els seus projectes / MIREIA CHAVARRIA

+ info:

Organització:
webdoc.cat

Per accedir als webdocumentals:
Els 400 anys
ara.cat/webdocs/400anys
The War at Home
laguerraencasa.net
Constelaciones Online
constelacionesonline.net
Autonomia Obrera
autonomiaobrerana.net

Més que una confederació

El nou llibre de Ferran Aisa ens ofereix una visió molt àmplia del que va significar la CNT

Xavier Diez
@La_Directa

Al llarg de la dècada dels setanta, des de les facultats d'història i des de l'àmbit militant, es van elaborar i publicar diverses recerques sobre el paper de la CNT, institució anarcosindicalista central del moviment obrer anterior al 1939 i sindicat revolucionari de referència mundial. Tanmateix, bona part d'aquestes investigacions -condicionades per les dificultats d'accés a les fonts i per un subdesenvolupament acadèmic- acabaven mostrant un esquematisme estèril, fruit de prejudicis socials i ideològics, i eren víctimes de la inflexibilitat del pensament marxista imperant. En el cas de la historiografia militant, sovint, una concepció excessivament factual, una metodologia positivista i el pes dels enfrontaments interns impedièren oferir una visió històrica amb color i relleu.

A mesura que la transició anava imposant els seus silencis, la CNT -i l'herència llibertària en general- va anar desapareixent dels àmbits d'estudi. Tanmateix, a partir de finals dels noranta, quan es van començar a fer visibles les primeres esquerdes en els defectes constructius de l'arquitectura constitucional i les joves generacions d'investigadores es van interessar per un fenomen escassament estudiat, es van començar a tractar els diferents vessants de l'anarquisme -culturals, antropològics, de gènere, socials, ecològics- o d'àmbits que havien estat menystinguts per la historiografia anterior.

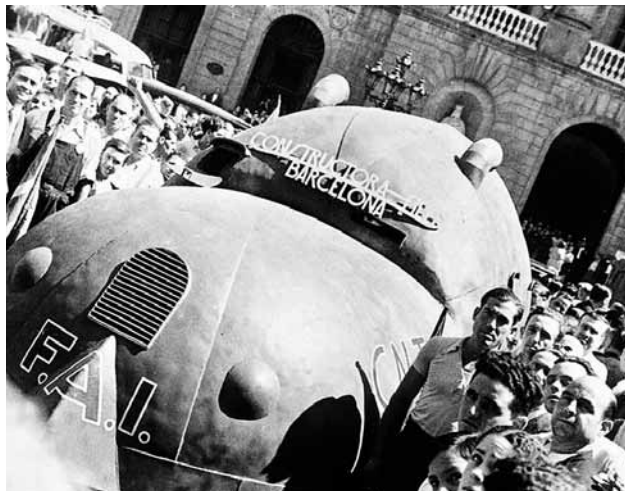
L'actualitat, condicionada per la fallida del sistema polític i sindical, empeny a revisar el passat i a tornar a examinar -aquest cop amb més documentació i menys prejudicis- l'emblemà-

tica CNT, la força obrera nominalment ibèrica i, en el fons, catalana i amb epicentre barceloní. Hi ha diversos treballs en marxa. Un dels més interessants ens l'ofereix Ferran Aisa, potser un dels historiadors en actiu més estakhanovista i que, alhora, representa un punt de contacte entre el món acadèmic i el militant.

FORÇA OBRERA

El llibre que acaba de publicar no només aborda la història institucional. Aisa també hi recull bona part de les aportacions fetes durant les darreres dècades sobre els diversos fenòmens que contextualitzen l'acció anarcosindicalista i hi afegeix ingredients d'història cultural -àmbit on excel·leix i sobre el qual ha divulgat diversos assaigs-, fet que ens ajuda a dibuixar una CNT en 3D i ens permet acolorir les fotografies en blanc i negre que, sovint, ens oferien des dels diferents camps enfrontats. La conclusió d'aquesta revisió és que la clau de l'èxit, l'arrelament i la capacitat de supervivència de la CNT malgrat circumstàncies adverses rau en el fet que no només va ser un sindicat, sinó molt més. Va ser una entitat global que va aconseguir articular institucionalment una contrasocietat en coexistència -i conflicte- amb l'Estat oficial, l'estructura de classes i el sistema econòmic. Una contrasocietat que no només va defensar aspectes estrictament laborals amb mecanismes d'acció i participació directa, sinó que va esdevenir un espai de sociabilitat, un àmbit formatiu, un país de solidaritat i un mecanisme d'integració social. Sense pretendre-ho, escrivint des de la desolació del present, Aisa ens ofereix una lectura pedagògica. Al cap i a la fi, la CNT esdevé una lliçó del passat aplicable al present. ◀

Blindat de la CNT a la plaça de Sant Jaume de Barcelona el 1936

Dos moments de les mobilitzacions viscudes a Barcelona durant la vaga de La Canadenca l'any 1919

CNT, La força obrera de Catalunya
Ferran Aisa
Base, Barcelona, 2013
335 pàgines

Xavier Diez

L'Anarquisme fet diferencial català

Influència i llegat de l'anarquisme en la història i la societat catalana contemporània

ISBN 978-84-92559-44-2 | 120 pàgs. | 9 €

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

editorial - distribuidora - libreria web

POCA BROMA.

Aquí hi podria haver el seu anunci

Segons fonts properes a Presidència, la Generalitat estudia noves formes d'emplaçament publicitari com a ajuda per eixugar el seu deute. D'una banda, s'estudia vendre el patrocini dels cotxes oficials del govern. "Ens neguem a cedir a la demagògia de qui demana suprimir els cotxes oficials", afirmen les fonts, "però, si els cotxes han de portar enganxines, farem aquest sacrifici". Davant la insinuació que un cotxe oficial patrocinat quedaria poc seriós, les fonts responen que, ben al contrari, la mesura acostaria la política al poble: "Les grans estrelles de l'esport van patrocinades de dalt a baix i bé que són l'admiració de tothom".

D'altra banda, s'estudia oferir, pel curs 2014-2015, dues modalitats de matrícula universitària: la matrícula estàndard i la matrícula *premium*. Amb la primera modalitat, òbviament més econòmica, l'alumnat estaria obligat a restar a l'aula durant el descans entre classes, moment en què se li oferirien una sèrie de consells publicitaris, bé a través d'un projector o bé amb la presència física d'un comercial de l'empresa patrocinadora. Amb la matrícula *premium*, l'alumnat tindria dispensa per sortir de l'aula. **GUILLEM PEREGRÍ**

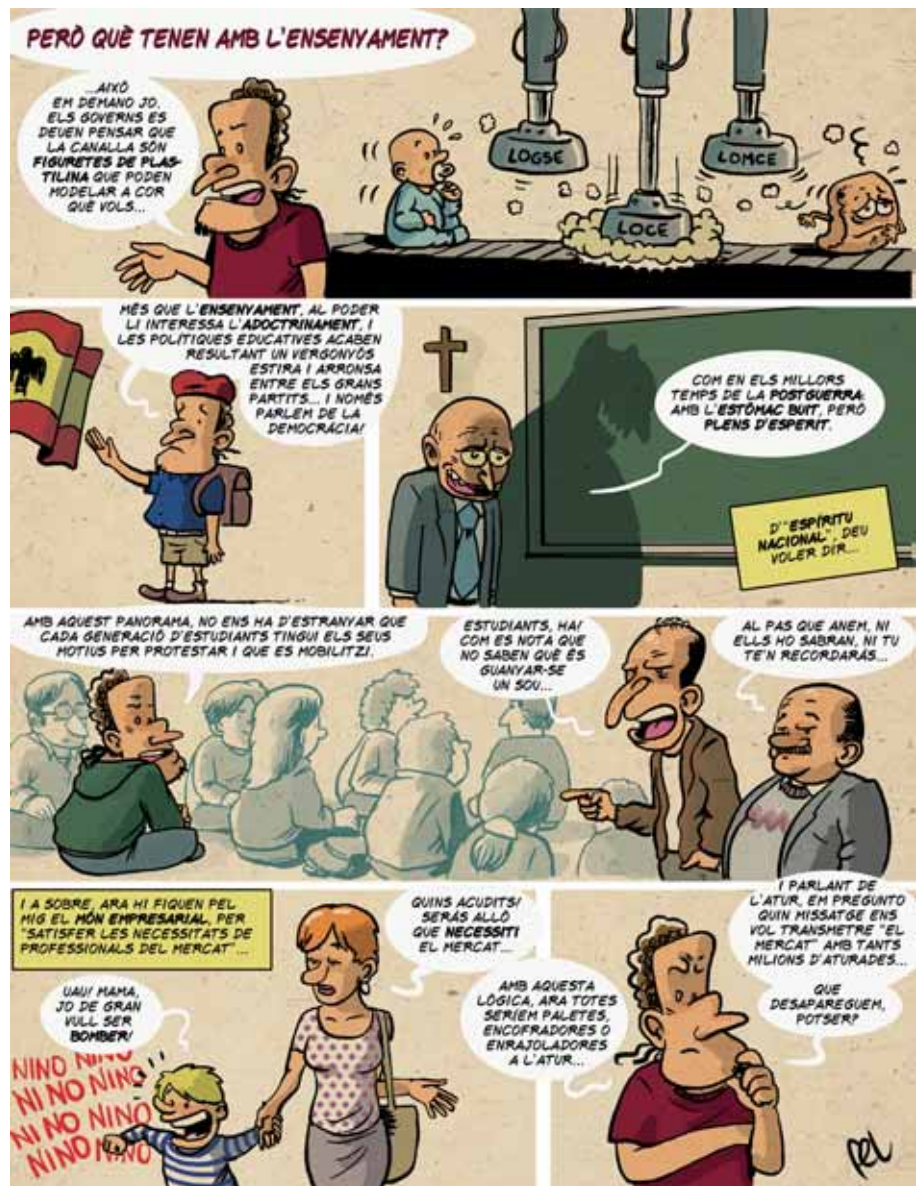
L'home del bigoti a mitges

L'home del bigoti a mitges va marxar posant un titella al capdavant del seu partit, amb la secreta obsessió que, a la dreta, mai més ningú li fes ombra, amb un pla a llarg termini que semblava concebut per un Lex Luthor, per un Doctor No, per un Actor Secundari Bob. Tothom el recordaria amb nostàlgia per comparació i, en el moment adequat, tornaria a fer el salt a l'arena pública tot fent bandera i recolzant-se en la mediocritat del seu pupil, en la inseguretat del gallec i en la seva poca empena conservadora per governar. Tornaria a cavall, potser. Potser en tanc, si els militars nostàlgics s'animaven a deixar-li un *Leopard* una estoneta el dia de les eleccions pertinents.

Va marxar en fals ara fa nou anys, enmig del batibull provocat per una gestió -diguem-ne- poc acurada de l'atemptat dels trens de Madrid, però ell seguia convençut, probablement amb estadios convençut, encara ara, que allò no anava amb ell. I es va retirar a meditar, a establir diàlegs reals i imaginaris amb estadistes de la seva alçada com Thatcher, Churchill o els Reis Catòlics. I es va posar a fer abdominals, canalitzant per via muscular la tan perillosa síndrome de la Moncloa fins a convertir-se en un superhome, en la màquina de matar més perfecta que ha creat mai l'Estat espanyol. Un home sense sentiments, sense l'empatia traïdora que afebleix la voluntat, amb el destí lligat indissolublement al de la Pàtria i a les seves essències abstractes. Des del mateix dia que va marxar, l'home del bigoti a mitges s'estava preparant físicament i intel·lectualment per tornar.

Quan l'home del bigoti a mitges torni d'entre els morts amb la seva agenda plena de fermesa i determinació, haurem d'aplaudir el rumb que prendrà Espanya, que s'enlairarà cap a l'infinit, cap al cel de les Grans Nacions

El pupil, que és poc amic de l'acció i el combat, sembla que estigui fent lloc a l'adveniment del nou Emperador, pel qual ell haurà estat només un instrument, un període d'interinatge en la història. Quan l'home del bigoti a mitges torni d'entre els morts amb la seva agenda plena de fermesa i determinació, haurem d'aplaudir el rumb que prendrà Espanya, que s'enlairarà cap a l'infinit, cap al cel de les Grans Nacions. Amb el destí d'un Hinderburg, d'un Challenger o d'un Oceanic 815. **ADRIÁN CRESPO @crespix**

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

CROWDFUNDING

Guia de consells de X.net

Es nous models de finançament de la cultura i els projectes creatius s'estan practicant des de fa anys al nostre entorn. L'era digital permet l'aparició de noves maneres de finançar-se, amb les quals les intermediàries queden relegades a un segon terme i l'estudi de mercat i de viabilitat del projecte el fa la comunitat i no les grans productores. No obstant això, cal aplicar aquests nous models i detectar els seus límits per poder anar més enllà. És per això que, aquesta setmana, X.net ha alliberat un informe sobre la situació del crowdfunding a Catalunya i a l'Estat espanyol, fruit del debat generat al Fòrum de Cultura Lliure. L'informe fa una diagnosi a partir de diferents casos d'estudi com les plataformes de micromecenatge Kickstarter -la primera de totes, ubicada als EUA-, Goteo, Lánzanos, o Verkami -aquesta última és la que ha fet servir la DIRECTA per la seva campanya- i el projecte Metro Muster.

A partir d'una anàlisi del desenvolupament del crowdfunding, especifica els diferents models de microfinançament existents. El crowdfunding directe seria el cas de projectes que creen la seva pròpia plataforma i campanya de finançament; les plataformes obertes de projectes, Kickstarter seria la més antiga i Verkami la que té més ús a l'Estat espanyol; el crowdfunding de projectes en marxa, l'experiència més interessant del qual és Flattr; el *crowdsourcing*, distribució de tasques o treballs dins d'un projecte; o la inversió, de manera que el retorn del projecte sigui econòmic i no en forma de recompensa o retorn social per a la comunitat. Aquests models, però, presenten diferents problemes que cal abordar perquè el micromecenatge es converteixi en una opció a gran escala. L'informe també alerta de la necessitat d'introduir canvis legislatius per arribar a aquesta fita i, al mateix temps, posa èmfasi en el fet que el crowdfunding no pot substituir el finançament públic de la cultura.

Algunes administracions públiques s'han plantejat la creació de plataformes pròpies per finançar projectes d'alguns ajuntaments

davant la "manca de finançament". Lluny de ser una bona pràctica, mostra una incomprensió del paper de les administracions envers el crowdfunding: tant a escala municipal, com autonòmica, es poden fer canvis legals per millorar la seguretat jurídica en cas d'aportacions altes de diners. Per altra banda, l'informe també destaca que seria adequat que les administracions potenciessin les plataformes de crowdfunding que apliquen criteris objectius de transparència i que basen l'acceptació dels projectes, entre altres coses, en el retorn a la comunitat.

La necessitat d'adequar la legislació i el marc normatiu a aquests nous models es veu reflectida en l'estudi dels problemes més habi-

tuals que presenta el crowdfunding. L'escalabilitat, és a dir, la dificultat d'impulsar projectes que requereixin una quantitat de diners elevada. Aquest problema està lligat al de l'esgotament de la comunitat: habitualment, els projectes arriben a una comunitat que, en alguns casos (com en projectes de software lliure que requereixen grans quantitats de diners), és reduïda i, en altres, es troba fora dels circuits digitals o bé està sobresaturada de sol·licituds de participació. Això comporta, també, que es polaritzin les iniciatives, és a dir, que siguin més freqüents les iniciatives audiovisuals o musicals i no tant altres projectes relacionats amb desenvolupament de software o projectes experimentals necessaris en el camp cultural.

L'altre gran bloc dels problemes relacionats amb el crowdfunding s'ubica en el marc legal i econòmic: el pagament de taxes (IVA) o la inseguretat jurídica fan, per una banda, que el càlcul estimat pel projecte resulti insuficient; o bé que les grans inversions de diners siguin una cosa més aviat anecdòtica.

L'informe conclou amb unes recomanacions legals i polítiques per millorar la pràctica del micromecenatge. Un informe més que recomanable tenint en compte l'interès que ha generat aquest model de finançament els últims anys.

Podem llegir l'informe complet aquí:
ves.cat/gtzo

CAMPANYES

#ResistenciaHP

Es mitjans de comunicació tradicionals depenen molt dels seus patrocinadors, aquest és un dels motius pels quals les lluites de les treballadores d'aquestes multinacionals són silenciades als mitjans convencionals. L'exemple més clar, recent i viu és la lluita del personal de Telefónica. Aquesta setmana en tenim un altre exemple: la plantilla d'HP.

#ResistenciaHP ha aconseguit ser *Trending Topic* mundial aquesta setmana. Un HT per denunciar unes retallades de salaris que són equivalents a la xifra que l'empresa s'ha gastat per finançar acomiadaments.

CAP A LA INDEPENDÈNCIA (DEL CIBERESPAI)

Letxuga

Letxuga/Timotes és una plataforma web desenvolupada per simplificar la gestió d'una cooperativa de consum. El programari engloba tant les consumidores com les proveïdores i inclou funcions de geoposicionament i càlcul de rutes de transport. Letxuga està dissenyat per donar suport a una estructura distribuïda de nodes, instàncies de letxuga, que permeten la formació de xarxes de cooperatives de consum.

Més info:
enkidu.coop/proyectos

La Rosa de Foc. Jornades per la memòria de la Barcelona romàntica i revolucionària

L'agost de 1909, el periodista hispanouruguaià Antonio Laredo, des del diari *La Protesta*, va batejar la ciutat de Barcelona amb el nom de la Rosa de Foc. En un clima de tensió social màxima, la bella ciutat mediterrània veia esclatar combats, revoltes i tot tipus de sabotatges per tot el seu nucli habitat. La Rosa de Foc, un terme envoltat de romanticisme i d'ardor revolucionari, definia clarament el clima de combativitat que s'hi vivia. Una Barcelona amb una història plena de revoltes populars causades per la fam i les males condicions de vida. Unes revoltes que van fer que les persones anònimes fossin lliures durant un temps. Lliures, però també oblidades si no fos per actes, jornades i moments com els que ens proposem des del barri, no menys combatiu, amb nom d'estació (o era al revés...?). Perquè ens en reivindicuem hereves, us expliquem què es prepara al vell mig de la Barcelona insurrecta aquest cap de setmana.

DJ 30/05. 19:30h Xerrada: *La Barcelona romàntica i revolucionària de les Bullangues*, per Celia Romea Castro, professora titular del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura (UB) i autora del llibre *Barcelona romàntica y revolucionaria. Una imagen literaria de la ciudad, década de 1833 a 1843*
DV 31/05. 19:30h *Les revoltes de les quintes, per Agust Giralt*, historiador i autor del llibre *Del somni al silenci. Segona República i Guerra Civil*
DS 1/06. 19:30h *La Setmana Tràgica*, per Teresa Abelló, doctora en Geografia i Història, professora titular d'Universitat (UB) + Creperia + Música

Tots els actes a l'Espai Obert. C. Violant d'Hongria, 71. Organitzen: Univesitat Lliure a Sants - Negres Tempestes

Més info: larosadefoc.cat

DJ30^{/05}

BARCELONA

Concentració de suport a les preses torturades durant el moti de Quatre Camins

9h Audiència Provincial de Barcelona
 Passeig Lluís Companys, 14

Acte de presentació de la ILP Renda Garantida de ciutadania

19h Sala d'actes Bon Pastor
 Plaça Bon Pastor

DV31^{/05}

BARCELONA

Davant la repressió, lluita i determinació!

18:30h Plaça de la Revolució. Amb la presència de representants de les persones encausades pel bloqueig al Parlament, les encausades a la Vaga General del 29-M i representants dels amotinats a Quatre Camins el 2004

Jornada: 'Alternatives i resistències a la crisi del deute: Experiències globals per fer front a la crisi del deute'

Programa: 18h Inscripcions 18:30h Benvinguda i presentació del primer dia de la conferència. 18:45h Ponències: Lidy Nacpil (Jubilee South-Asia/Pacific Movement on Debt & Development, JSAPMDD), Filipines; Jihen Chandoul (Auditors les Créances Envers la Tunisie, ACET), Tunísia. Daniel Blasco (Plataforma Auditoria Ciudadana del Deute. No Devem! No Paguem!) 20h Debat final Lloc: Aurea Social. Sardenya, 263. Barcelona

Xerrada: Procomuns, una lluita contra el capital

19:30h Ateneu Rosa de Foc. C. Robí, 5
 Taula rodona amb l'Observatori Metropolità de Barcelona, En Lluita i el Telèfon Roig. Organitza: Biblioteca Creativa i Popular Telèfon Roig

DS01^{/06}

BARCELONA

Concentració pel judici als vaguistes del Clot

9h Ciutat de la Justícia

Jornada de solidaritat amb Palestina

Programa: Ponències *La repressió a Catalunya i a Palestina*, a càrrec d'Anaïs Franquesa (Rereguarda en Moviment) i Luca Gervasoni (Amb Palestina al Cor); *El rol d'Israel en la repressió mundial*; Laurel Cohen (IJAN-International Jewish Anti-zionist Network); *Relacions militars*

i de seguretat Catalunya, Estat espanyol, Israel; Alejandro Pozo i Camino Simarro (investigadors del Centre JM Delàs); *La crida del BNC al Boicot*, membre BDS Catalunya. Lloc: Ateneu Roig de Gràcia. C. Ciudad Real, 25. Concert de cloenda amb Pepet i Marieta, Chaqlalà, Yacine i més! Lloc: Tradicionàrius. Plaça d'Anna Frank. Més info: naqba.org

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Jornada: 'Aprent del Sud sobre la crisi del deute: una aproximació històrica sobre els paral·lelismes mundials de la crisi del deute'

Programa: 10h Inscripcions 10:30h Benvinguda i presentació del segon dia de la conferència 10:45h Ponències. Lidy Nacpil, (Jubilee South - Asia/Pacific Movement on Debt & Development, JSAPMDD), Filipines; Jihen Chandoul (Auditors les Créances Envers la Tunisie, ACET), Tunísia; Daniel Gómez-Olivé (Observatori del Deute en la Globalització, Barcelona). Intervenció per videoconferència d'Óscar Ugarteche, Observatori Económico de América Latina, Perú/Mèxic. 12h Descans (hi haurà cafè, tes i pastissos) 12:15h Debat final Lloc: Casa de la Cultura. C. Castellví, 8 (Jardins del Monestir).

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona** www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona** www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
 DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
 DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
 El programa de punk de LaTele
 DIVENDRES: 21h. Programa de falguera

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
 DIMECRES: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 30

Tempestes de tarda a les comarques de Girona. Temperatures molt més baixes de les habituals per finals de maig.

DIVENDRES 31

Les estones de sol seran majoritàries. Nuvolades a la tarda a Girona. La nit serà freda, però durant el dia remuntarà la calorera.

DISSABTE 1

A mesura que avanci la setmana les hores centrals del dia seran més suaus, però encara lluny de valors estiuencs.

DIUMENGE 2

El sol s'imposarà, malgrat temperatures encara fresques de nit. Nuvolades només a les comarques del Pirineu.

DILLUNS 3

S'arribarà als 25 graus en alguns punts de l'interior. A la costa una mica més fresquet, amb boirines a primeres hores.

DIMARTS 4

Més inestabilitat a la tarda a les comarques de muntanya. Termòmetres frenats. No passaran dels 25 graus a cap indret.

/ DAVID FERNÁNDEZ

«Barack Obama no existiria sense Malcolm X»

Alex Romaguera
@La_Directa

Com has viscut el procés de la comunitat panafricana?

Jo he crescut a l'Espanya dels anys 80, quan el país es desvincula del seu passat africà per mirar cap a Europa, fet que crea un trauma entre els joves negres. A partir de llavors, observem que, tot i haver nascut aquí, passem a ser considerats immigrants i a ser perseguits pels grups ultrres. L'assassinat de la dominicana Lucrecia Pérez, el 1992, marca aquesta època.

Quina és la teva evolució?

Em vaig implicar a Colors, una organització de Fuenlabrada que, juntament amb el Grup de Panteres Negres d'Alcalá de Henares, es movia en ambients de l'esquerra alternativa i de lluita estudiantil i autònoma. La presa de consciència, però, va venir a inicis dels 90, amb la iniciativa del doctor Alfonso Arcelín d'exigir la repatriació a Guinea del negre dissecat al Museu Darder de Banyoles.

Arran d'aquell episodi i després de la llei de la igualtat de 2003, el febrer de 2010, el Congrés dels Diputats aprova una proposta no de llei on demana perdó pels anys d'esclavitud. Què ha suposat això?

Cap administració no ha desplegat mesures concretes. Tenen por de donar espai a les entitats negres que critiquem la llei d'estrangeria o parlem de les causes estructurals del colonialisme. Només subvencionen les seves en-

titats, que s'han adaptat a un marc reformista i no reivindiquen cap reparació. Així doncs, els negres continuem sent considerats com a estrangers permanents, cosa que impedeix repensar les relacions Nord-Sud i qüestionar l'explotació de la qual encara és víctima l'Àfrica. El racisme és institucional i l'Estat necessita negres bufons que no siguin protagonistes. Pel que fa als crítics, ja s'ocupen que no tinguin veu.

“El racisme és institucional i l'Estat necessita negres bufons que no tinguin protagonisme”

Des del panafricanisme, per què reivindiqueu Malcolm X?

Simbolitza la revolució contra les estructures d'opressió racistes. Ell connecta els tres corrents històrics del panafricanisme: el Garvillisme (en referència a Marcus Garvey, líder jamaicà partidari del retorn dels exesclaus a l'Àfrica), el socialisme i la internacionalització del Black Power. La seva vida és una referència pels qui busquen la superació, ja sigui de les drogues, de l'explotació laboral o de les polítiques migratòries.

Els mitjans oficials ens transmeten una imatge d'ell força agressiva...

També va passar amb Marcus Garvey o Jeremy Argyle. Sempre que un negre contesta el poder blanc, aquest busca un negre *light* per silenciar-lo, com va ser Martin Luther King. De fet, el movi-

ment pels drets civils va néixer de la petita burgesia negra i dels sectors progressistes blancs, que defensaven un discurs que era minoritari entre la comunitat negra. Per això s'estigmatitza Malcolm X.

A part de la seva irreverència, quins altres valors destacaries de Malcolm X?

Va dignificar l'Àfrica i va introduir una contradicció de classe entre els negres, alguns dels quals interioritzen la submissió respecte a l'amo blanc, mentre d'altres (els *cimarrons*) se n'escapen. Malcolm X simbolitza els cimarrons, la icona dels pobres que es rebel·len davant del racisme i l'exclusió social. Per això reciten els seus discursos a ritme de rap.

La presidència de Barack Obama és una victòria pel moviment?

Barack Obama no existiria sense Malcolm X. És un producte de la seva lluita, no pas de l'elit que va estudiar a Harvard i que mai no va baixar als barris a reclamar igualtat.

Quins són els reptes d'avui?

Combatre la indiferència que provoca el racisme institucional i treballar la consciència dels negres, molts dels quals pensen que resoldran els seus problemes criticant el blanc. I això, com va demostrar Malcolm X, no funciona. Mitjançant el Black Power, ell va defensar la postura de ser responsable i organitzar-se per generar polítiques de canvi. Un canvi que ha de comptar amb la complicitat de la societat blanca crítica. Malcolm X ho va fer possible. ◀

Abuy Nfubea

Panafricanista i estudiós de Malcolm X

El 18 de maig, diverses ciutats van commemorar el Dia internacional Malcolm X, referència espiritual del moviment panafricanista. Durant la jornada de Barcelona, es va celebrar un festival de hip-hop organitzat pel col·lectiu juvenil FOJA i un simposium, que va comptar amb la participació de conegudes de l'activista i portaveu nord-americà del grup Nació de l'Islam, de la Muslim Mosque Inc. i de l'Organització de la Unitat Afroamericana, assassinat el 21 de febrer de 1965 a l'edat de 39 anys. Entre les persones convidades al simposium, hi va destacar Abuy Nfubea, president de la Federació panafricana de comunitats negres de l'Estat espanyol i estudiós d'aquesta icona dels sectors més pobres de la societat afroamericana, en la qual s'han inspirat moltes artistes, escriptores i bandes (com Public Enemy, Negu Gorriak, Antón Reixa, Afrika Islam o West Barna) per interpretar les seves lletres. Nfubea, originari de Guinea Equatorial, parla de la vigència de Malcolm X com a referent ideològic per la gent que combat el racisme i l'impacte que ha suposat el període colonial i l'esclavitud per a l'evolució de la humanitat.